

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyrri
KÄRCHER trýstspularum
til ídnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen · Varðagöta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Vit umvæla eisini

**Sveisi- og
trygðarútgæra
til skip**

petur & petur • 320870

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgöta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Kelleikpanir til skip, ídnað & handlar
Hitapumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
fresh

Sunwell Deepchill™
ís-skipan
- ein góð ílaga

Royndir visa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytis enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyviksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

Síða 14

Íslenska sjómanna- sambandið á vitjan

Vitjan úr Íslandi vátta okkara lagnufelagsskap

Bluff um tilfeingisrentu:

Síða 9

Hon er í Íslandi bert 1/6 av tí upplýsta

Tíðindaflutningurin í sjónvarpinum er partísk propaganda

Eru oljuprísirnir kortini
ikki so høgir?

Teir hava verið uppá seg munandi
hægri.

Síða 2

Meira frá “fótbóltsferð-
ini” í Fraklandi

Vit hava frásøgn sum hini ikki
høvdu.

Síða 12

Ralf: Varð doyptur av
Martin Niemøller

Søgan hjá einum hálvum týskum
jøda.

Síða 20

Vitja Stóra Bretland

Aberdeen úr

1800,-

Edinburgh úr

1770,-

London úr

2030,-

(Báðar vegir íroknað ferðaavgjald - uttan avgreiðslugjald)

Tel 352 900

Tel 312 600

Tel 340 000

Tel 456 363

ATLANTIC AIRWAYS

www.flyfaroe.com

Fríggjadagin í seinastu viku skipaði Farec v. Óla Samró fyri einum seminari um teir høgu olju-prísirnar, sum so nógv verður tosað um.

Luttakarar vóru fremstu serfrøðingar á økinum, og teir vóru umframt Óla, Teitur Poulsen, búskaparfrøðingur, sum arbeiðir hjá Faroe Petroleum og Magni Laksafoss. Umframt hesar var eitt panel, har umframt teir nevndu lut-tóku Hákun Djurhuus á Shell og Bergur Poulsen á Havsbrún.

Í hesum samandrætti fara vit at leggja dent á tann týðning, sum oljan hevur fyri fiskiflotan.

Eitt áhugavert, sum kom fram, var, at oljuprísirnir í lötuni als ikki eru met-høgir, sum vit annars hoyra dag og dagliga. Vit hava ofta hug til at sam-meta teir beinleiðis prís-irnar í dollarum. Men tað verður ikki hugsað um, at dýrtíðin merkir, at undan-farnir oljuprísir mugu umroknast til 2005-støði fyri at kunna sammetast. Og ein slík sammeting vísir, at umleið 1980 var oljuprísurin upp ímóti 100 dollarum, men hann í dag "bert" er góðar 60.

Tað verða nógvar met-ingar gjørdar av framtíðar oljuprísnum, og hesar eru sera ymiskar. Tær liggja veruliga frá 30 til heilar 380 dollarar. Í báðum før-um er talan um veruligar serfrøðingar, sum gera hesar metingar. Men Teitur Poulsen er kanska meira niðri á jørðini, tá

Pallborðið, f.v.: Hákun Djurhuus, Teitur Poulsen, Bergur Poulsen, Magni Laksafoss og orðstýrarin Johann Mortesen.

Seminar um oljuprísir

Eru prísirnir kortini ikki so høgir?

hann metir prísirnar fara at liggja millum 40-50 dollarar. Hevur hann rætt, kunnu vit rokna við lækk-andi prísnum í mun til teir, sum vit hava beint nú, og lækkingin er vist eisini byrjað so spakuliga.

Bush størsta orsøkin
Nógvaldast eisini ótrygg-leika í heiminum. Hvørja ferð, vit hoyra um ófrið, so ávirkar tað oljuprísir. Fleiri serfrøðingar halda, at ein tann fremsta or-søkin til teir hækkandi oljuprísirnar er Bush for-seti í USA vegna hansara støðugu hóttan um at leggja seg uppí hjá nær-um øllum heimsins lond-um, sum ikki makka rætt. Her verður kanska ikki

serliga hugsað um Irak, men eins nógvaldast um Iran, sum er ein heilt stórir oljuframleiðari. Iran hevur lagt seg út við vestur-heimin við síni kjarnorku-ætlanum, sum aftur hevur fingið Bush at hótta við at leggja á landið. Júst slíkur ótryggleiki merkir størri spekulatiðin í olju og har-við hægri prísir. Hevði Bush í morgin boðað frá, at USA fer ikki at leggja á Iran, hevði oljuprísurin fallið munandi beinan-vegin.

Annars er metingin, at tað er nóg mikið av olju til fyri nógvaldast fram-yvir. Tað, sum umræður, er at nýta orku til at finna olju-na og at fáa hana við-gjörda til brúkaran. Og her krevst, at tað verður fylgt við, tí roknað verður við einum árligum vøkstri í oljunýtslu uppá nærum 3% árliga, ikki minst tí fólkarík lond sum Kina og India fara at økja sín orku-tørv munandi í framtíðini. Tað er dýrt at leita eftir olju, men nýggj tøkni ger, at meðan tað fyrr bert var møgult at fáa 20% av oljun í einum brunni, kann hetta økjast munan-di til 35%. Tí ber til at fara aftur til "tómar" oljubrunnar, og lutfalsliga bíliga fáa meira burtur úr teimum.

Nógvaldast verið tosað um tørvandi orku hjá olju-reinsiverkunum, men sum tað skilst, kann hesin tru-pulleikin loysast lutfals-liga lætt.

Fiskiskipini
Óli Samró hevði eina fram-løgu um, hvønn týðning hægri oljuprísir hevur fyri fiskiflotan. Hesin kann býtast upp í tveir partar. Annars er, har oljan er ein felagsútreiðsla. Tá hava reiðarar og fiskimenn fing-ið felags nyttu burturúr, tá prísirnir hava verið lágir. Nú býta teir so kostnaðin,

og tí merkjast hægri olju-prísirnir ikki so nógvaldast skipunum.

Hin bólkurin er, har manningin ikki luttekur í oljuútreiðslum. Her hava reiðarar fingið allan vinn-ingin av bíligari olju, með-

reiðslur. Nú hoyrði tað ikki við til setningin fyri seminarið, men tað kundi verið áhugavert at fingið eina slíka uppgerð ár fyri ár, so ein kundi sæð, hvussu hetta broyttist ár fyri ár.

Partur av fundarfólkinum.

an teir nú mugu bera kostnaðin einsamallir.

Óli hevði roknað uppá tøluni fyri 2005 og kom fram til, at ein størri partur av veiðivirðinum hjá øllum pørtum av flota-num var farin til oljuút-

Men tað áhugaverda var kortini, at tað tyktist ikki, sum at oljuprísurin er nak-ar beinleiðis undirgangur fyri skipini. Av teimum upproknaðu skipabólkun-um var bert ein, sum kundi rokna við einum

halli í 2005. Roknast má við, at hesi skip í góðum tíðum hava lagt upp fyri hesum.

Ein spurningur er eis-ini, um tað ber til at spara oljuútreiðslur. Ein mögu-leiki er at leggja um til tungolju, sum "rein" kostar helvtina av gassoljun. Men sum slík kann tungolja ikki brúkast, tí hon er ov tjúkk. Hon má blandast við gassolju fyri at tynna hana, men framvegis er möguleiki fyri munandi sparingum. Men hetta krevur tó eina ílegging, sum við núverandi prís-muni kann sparast inn aftur eftir lutfalsliga stutt-ari tíð.

Men hesin möguleiki er tó bert galdandi fyri sum-mi maskinsløg og helst bert fyri tey størru skip-ini.

Og so er spurningurin, um tað ber til at spara olju. Hetta eigur eisini at vera kannað. Tað er jú t.d. munur á kostanðinum at sigla 10 ella 11 míl! Her-fyri frættist um eina ís-lenska telduskipan, sum í eini og hvørji stöðu kann rokna seg fram til lægstu oljunýtsluna. Vit vænta í komandi blað at frætta um, hvat hendir í okkara grannalondum á hesum økinum.

So er spurningurin, um grundarlagið er tikið und-an verandi sáttmála við nýggju leguni á oljuprís-unum.

Hesin spurningur verður viðgjörður í lötuni. Men vit hava frætt frá okk-ara gestum frá íslenska sjómannasambandinum, at teir ikki góðkenna, at tær hækkingar, sum hava verið nú, skulu ávirka sáttmálan meira, enn teir hava gjørt frammanund-an.

Síðsta orðið er neyvan sagt um olju!

100% tryggleika?

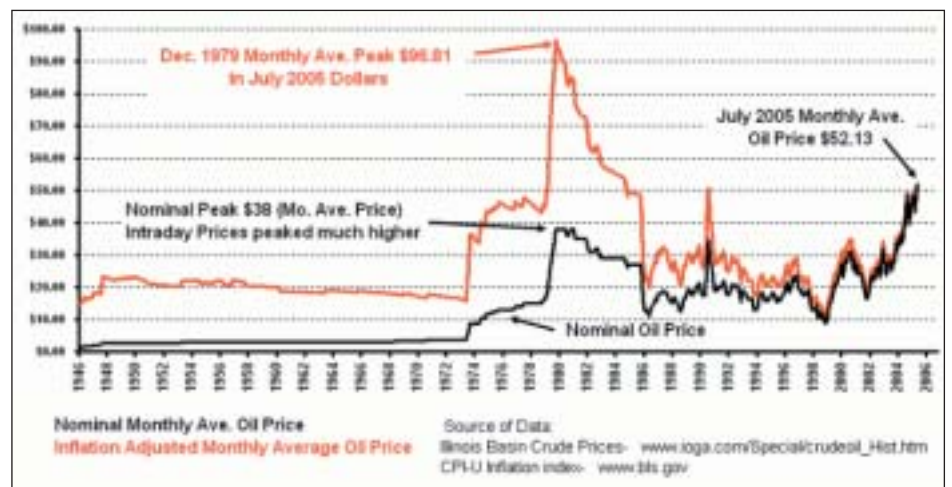

Tí velja fleiri og fleiri maskinmeistarar Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Myndin vísir oljuprísir í tíðarskeiðnum 1946-2005. Svarta linjan (niðara linjan) vísir nominella oljuprísir, meðan reyða linjan (ovara linjan) vísir oljuprísir tá hædd er tikið fyri inflatiðini.

Sum sæst, var oljuprísurin í 1979 umleið \$38 meðan hann í juli 2005 var \$52 fyri tunnuna. Vit kundu tí trúð, at oljuprísurin átti at hava elvt til eina búskapar-afturgongd eins og tað sum oljukreppurnar í 70'unum evldu til. Men tá vit taka hædd fyri inflatiðini var oljuprísurin í 1979 \$96,81 í dagsins prísnum t.v.s. at oljuprísurin í juli 2005 einans var gott helvtina av prísinum í 1979 tá hædd er tikið fyri inflatiðini.

“Hvør veit at siga tíð ella stund”

Hesin sangurin, yrktur av Joen Thomassen úr Miðvági, var sungin yvir teimum, ið doyðu við “Ernestinu”, 27.mars 1930. Joen ella Jógvan var sjálvur ein av teimum, og sangurin var funnin í lummanum hjá honum.

Lag: Paa Golgata min Frelser led.

Hvør veit at siga tíð ella stund
tá eyga leggjast skal í blund
og ikki opnast aftur her,
tí kaldi deyði komin er.

Niðurlag:

Kom vinur kom, kom vinur kom
og kasta teg í Jesu favn,
tí bara trúgv á krossins verk
teg føra kann í Himmalhavn.

Hann ræður sum tær lívið gav,
nær skerast skal lívstráður av
og orð hans minna teg og meg,
at lívið er á smala veg.

Hans kærleiks gerð er undurfull,
og meira verd enn góðs og gull,
tonk, teg mín vinur elskar hann,
tí Kristi blóð á krossi rann.

Kom tú sum vorðin gamal er,
og tú sum reyðar kinnar ber,
hoyr Jesus rópar, svara jú
eg komi, Jesus, frels meg nú.

Tey eru nógv sum takka okkum fyri okkara søguliga tilfar. Ein av hesum hevur biðið okkum endurprenta henda sangin, sum er ein partur av lagnusøguni hjá okkara fiskimonnum. Í ár er tað júst 75 ár síðan hendingina við “Ernestinu”.

Opel Astra til sølu

Metall-svartur Opel Astra 1.6 frá 2002 verður seldur fyri bert 99.000,-. Er í sera góðum standi og hevur el-rútar (framman), el-spegl, air-condition, tokulyktir, radio/CD, sleipkrók, alu-felgur, veloursetur, v.m. Eyka felgur við vetrardekkum fylgja eisini við.

Tlf: 21 19 96 ella 31 19 96

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

7. september
Í dag er dýrdarveður og pluss 6 stig. “Nanok Trawl” kom inn í morgun at landa, teir hava gott 360 tons inni.

Nú var aftur grind í Uummanaq; í vikuskiftinum drupu teir umleið 100 hval. Grindin var um eini 300 hval íalt. Síðst, teir drupu grind har uppi, var 3. september 1998, og tá varð sagt, at Uummanaqfjørðurin var svartur av grindahvali. Áðrenn hetta var grind dripin har í 50-unum.

8. september
+ 0,2 stig í dag. Hetta er nokk fyrstu ferð í heyst, at allar húsatekjurnar vóru hvítar av rími. “Nanok Trawl” fór út aftur nýggjan túr í dag.

12. september
+ 4 stig og lot av suðri við sirmi. “Akamalik” kom inn til Nuuk í morgun at landa, teir hava fult skip. “Lómur” var her í Sisimiut og landaði knapt 70 tons leygardagin, og fóru teir út aftur seinnapartin til nýggjan túr.

15. september
Tað vóru + 5,2 stig, regn og vindur av suðri. Ja, heystveðrið kann merkjast nú. “Lómur” kom inn í morgun at landa um 80 tons - óført fiskarí. Eg tosaði við ein trolara í dag, og teir høvdu sjaskveður; hann lovar upp í 25 m/sek av suðri líka frá Kappanum og norður um okkum í Sisimiut.

Teir, sum hava roynt eftir laksi við gørnum, hava fingið heilt væl av laksi, men støddin er ímillum 2-3 kg, onkur størri er ímillum.

Teir smærri krabbabátarnir hava eisini fingið væl av krabba hesa seinastu tíðina. Hann brann á við stormi í kvöld av suðri.

“Seermisuut” kom inn higgar seint í kvöld á veg til fiskarí. Teir komu inn eftir onkrum frá trolvirkinum. “Seermisuut” er komin yvir aftur eftir at hava verið á sleipistøð í Tórs-havn.

“Paamiut” er á veg til Danmarkar at liggja til várs aftur. Fyrradagin vóru teir í Pr Sundinum, har teir hava royndarfiskað eftir tí mest almindiliga, sum svimur undir vatn-skorpuni, og tað verður spennandi, um toskurin verður álitið um nøkur ár.

“Ocean Tiger” fór eysturum at royna; teir eru lidnir við kvotuna á vestursíðuni. Teir manglaðu lítið í last, tá teir stungu av eysturum. Teir fara inn á Hafnafjørð at landa og skifta fólk tann 20. september.

16. september
+ 3,4 stig og stormur av suðri. Ljótur sjógvur at síggja til frá mínum húsum, og ikki er hugsingur um at sigla hjá smærri bátum.

17. september
0 stig í dag og hvítt í bakka í morgun. Veðrið er batnað nú, og so er einki annað at gera enn at taka restina av eplunum, sum vórðu sett niður seint í vár, upp. Tað, sum higartil er tikið upp, er einki at reypa av. Tað kundi verið betri, men slokkarnir hava verið ógvuliga stórir í summar, og tað er gamalt, at tá nógv er omaná, so er lítið undir. Tað kann eg taka undir við.

Eitt sindur um reinsdjórajakt
Hetta er tíðin, tá reinsdjórajaktin gongur fyri seg. Tann besta tíðin var fyrr frá um 15. september til 1. oktober, og so var friðað, men nú er jaktin til 15. november.

Teir klóku hava skrivað, at tað eru 90.000 reinsdjór frá Manitsok og norður til Norðrara Streymfjørð, men, men, men hvar er so tann stóra rúgván? Eg kann geva dømi frá miðskeiðis í 70-unum, tá vit fóru á jakt um vikuskiftið, frá fríggjakvöldi til sunnukvöld, og vit høvdu so at siga hvørja ferð omanfyri 20 reinsdjór við okkum. Skotið varð leygardag og so sunnumorgun, og tá blivu nógv skotin frá bátinum av - tað gera teir ikki í dag. Eitt annað dømi er, at tá vit fóru á jakt ta tíðina, so gingu vit eftir gøtum, sum reinsdjórini høvdu traðkað til; tú kundi síggja gøtur so langt eygað og kikarin rakk, men í dag sært tú okkurt hendinga spor, men onga gøtu, so hasi 90.000 reinsdýrini eru nokk ikki til í veruleikanum, men bert á pappírinum. Eg havi tosað við fleiri um hetta mál, og vit eru samdir um, at tað kanska er komið eitt 0 ov nógv í talið.

Eg hevði vitjan av beiggja mínum, Finn Danberg, herfyri. Eg og tann elsti sonur mín, tveir abbasynir og Finn bróðir fóru suður í ein fjørð einar smáar 60 fjórðingar frá Sisimiut. Har havi eg skotið nógv reinsdjór, tann tíð tað var. Eg havi ikki verið har suðuri á jakt síðani 1997, og eg sá onga gøtu av nøkrum slag, men eg sá okkurt hendinga reinsdjóraspor.

Teir, sum fóru á fjøllunum, sóu tvey reinsdjór, og tað eina varð skotið fyri nösina av okkara fólki, og so sóu teir eitt sunnudagin, men tað var so langt frá teimum, at um teir fóru eftir tí, so komu vit ikki til hús aftur fyrr enn dagin eftir.

Eitt annað lið av jaktmonnum var eisini har,

sum vit fóru, og teir søgdu somuleiðis, at teir høvdu einki sæð til reinsdjór, so har er okkurt, sum ikki passar.

Gøturnar fóru so djúpar, at tað grønlandska pílatræið var traðkað niður av reinsdjórum, og har fóru tær djúpu gøturnar, sum eg tosi um. Pílatræið kláraði ikki at koma fyri seg, so nógv bleiv traðkað niður av reinsdjórum.

Eg kom til Sisimiut tann 14. mai í 1970, og tann veturin var so nógv av reinsdjórum til í okkara økjum, at tey gingu inni í sjálvum býnum um jóltíðir og út í mars mánað. Smádreingirnir skundaðu sær úr skúla og heim eftir riflu og so á reinsdjórajakt. Tá var eitt virki her í Sisimiut, sum keypti reinsdjórajakt, men prísurin var lítill. Tað fóru 3 prísir, men eg kann ikki minnast, hvat teir fóru, men eg minnst, at prísur 1 var fyri eitt reinsdjór, sum var skotið í høvðið. Prísur 2 var fyri eitt reinsdjór, sum var skotið í herðablaðið, og prísur 3 var fyri reinsdjór, sum var skotið aftanfyrir herðablaðið. Eg eri ikki vísur í, um hetta er rætt, men eg ørminnist, at prísur 1 var beint omanfyri 3 kr. pr. kg, prísur 2 var omanfyri 2 kr. kg, og prísur 3 var omanfyri 1 kr. pr. kg.

Teir ungu høvdu góðar dagar ta tíðina, og eg minnst týðuliga, at Grønlandska Radioavisin segði, at tað fóru 100.000 reinsdjór í Sisimiut-økinum. Tað er frá teirri tíðini, at allar gøtur vórðu traðkaðar til, og nú eru tær við at grógva saman aftur. Tí eri eg ikki samdur við teir klóku, sum koma við hesum tølunum sum 90.000 reinsdjór um okkara leiðir.

Bjargingarútgørd

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkviútgørd, bjargingar og trygdarútgørd.
Umboð fyri kenda danska merkið “Viking”.

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlevilsdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjarar
- Eldáværingar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glæðshøggi 10
FO-100 Tórshavn - Farøe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Enn eitt íkast frá Malmberg: Tá “Rógvukollur” fekk brotasjógvinn

Fyrst í 2004 hövdu vit eina samrøðu við Malmberg Simonsen úr Sørvági um hansara lív á sjónum, sum hevur verið meira dramatiskt enn hjá teimum flestu. Hann var fleiri ferðir í deyðavanda á sjónum. Mest mundi standa á, tá ið hann undir krígunum varð niðurskotin við “Tór 2”, og hann var ein av teimum trimum, sum við eitt undir bjargaðust. Henda frásøgnin er at finna á heimasíðu okkara, bløð nr. 312 og 313.

Tað var tó ein frásøgn, sum ikki kom við tá, og sum tað ikki eydnaðist okkum at hoyra frá Malmberg, áðrenn hann andaðist seinasta heyst. Tað var søgan um tann stóra sjógvinn, sum teir finga við “Rógvukolli” í 1958, tá ið beiggji hansara Ernst slerdi út.

Men nú hevur Mikkjal, sonur Malmberg, skrivað frásøgnina niður, soleiðis hann minnst hana, og sum pápin greiddi frá henni. Vit eru fegin um at kunna bera enn eitt íkast frá megnarmanninum Malmberg.

Sjógvurin

Mikkjal sigur soleiðis:

Pápi mín Malmberg Simonsen greiddi mær soleiðis frá: Farið varð til útrógvar við Mb “Rógvukolli”, einum 20 tonsara, tann 16. desember 1958. Við vóru sjei mans. Eigari og formaður var Jens Rasmussen. Hinir vóru Ernst

Simonsen og pápi mín, sum vóru brøður, Olfert Simonsen og Ansgar Simonsen, teir vóru brøður, Karster og Johan Hendrik Zachariassen, sum eisini vóru brøður. Tað vóru tískil trí sett av brøðrum. Allir vóru úr Sørvági. Í dag eru allir farnir í Harrans hendur.

Teir seta línuna í ein útsynning úr Mykinesi, og so verður drigið aftur. Ættin var landnyrðingur. Tað vóru keðilig líkindi, tá teir vóru lidnir at draga. Ernst og pápi standa sum síðstir menn á dekkinum. Karster, Johan Hendrik og Ansgar vóru farnir niður í lugarið. Tá sigur pápi við Ernst: “Kom tú bara niður í lugarið, tí tað er nóg mikið við tveimum monnum í stýrihúsinum.” Har vóru Jens og Olfert, men Jens biður Ernst koma aftur í stýrihúsið. Áðrenn pápi fer niður í lugarið, sær hann, at luftin verður svørt, og Mykinesi bleiv burtur í einum grovum kavaeli, ið hevði nógvan vind við sær. Komin niður undir greiðir pápi víðari frá, at hann leggur seg í koyggjuna bakborðsmegin, meðan tað verður slovað, siglt spakuliga, inn ímóti Sørvági. Knappliga merkir pápi, hvussu báturin leggur seg á stýriborð, og hann hoyrir hvussu tað brýtur yvir bátin. Tað verður myrkt, og sjógvur kemur niður í lugarið. Menninir royna at sleppa sær upp, men leytarin

Her síggja vit Mikkjal saman við soninum Egon. Eftir at hava starvast á flogvøllinum í Vágum í mong ár er Mikkjal blivin fiskimaður.

Herborg og Malmberg.

Ernst og Maria sum brúðarpar.

Rógvukollur er tann uttari báturin.

upp úr lugarinum er so farin sín veg. Tá sigur pápi við hinar í lugarinum: “Stígið upp á ryggin á mær og farið upp.” Hann var prúður maður, so hetta lá væl fyrri hjá honum.

Báturin liggur flatur. Pápi er síðsti maður upp úr lugarinum. Tá sær hann, at masturin liggur niður í sjógvinn. Komin aftur móti tí, ið var eftir av stýrihúsinum, rættar báturin seg meira og meira upp, og hann kemur so aftur á rættkjøl. Hann sær triggjar mans flóta í sjónum, og hann rópar so um hjálp. Hinir koma so til og fáa menninar inn aftur á dekkið. Men Ernst sást ikki. Hann er helst kræktur og farin til botns við línuni. Síðan verður gummibáturin settur út, men tá vísti tað seg, at hol var á gummibátinum. Lína var alla staðni um skipið. Lína hekk enn tá heilt uppi í mastrini. Eitt varp hekk eisini uppi í miðjuni á formastrini. Tað sá eg, tá eg dagin eftir fór út á keiuna at hyggja. Bakborðssíðan av stýrihúsinum og skúrurin í sama borði vóru burtur eins og aftari masturin. Tað stóð bert forsiðan av stýrihúsinum og stýriborðssíðan av stýrihúsinum eftir.

Pápi sigur so við Jens: “Far tú og royn at fáa motorin í gongd.” Tað, sum var hent, var, at luft-rørið var brotið. “Rógvukollur” hevði ein June Munkteill motor, 90 hk. Hann mátti hava luft at starta við. Teir kundu ikki vinda hann í gongd. Hinir menninir fóru so til pumpurnar at pumpa. Pápi fer niður aftur í lugarið at royna at fáa kabússina at brenna, tí tað var kalt, og allir vóru vátir. Í samband við gummibátin segði pápi, at teir vóru við at fara í gummibátin. Pápi segði, at hatta mugu tit ikki gera, tí tað er tann vissi deyðin, er hol í gummibátinum. Teir pumpa bátin lens, og Jens, sum tann óføri maður hann var eisini at fáast við motorar, fær motorin í gongd, kabússin brennur, og teir sigla spakuliga inn móti Sørvági. Fiskin, teir hövdu fingið, hövdu teir koyrt allan í lastina, og teir hövdu skalkað lúkuna væl. Eg meini, at tað vóru 4-5.000 pund. Teir koma heim eftir vanni við

Stangalandinum. Tað er tí megin, sum vegurin út til Bíggjar gongur. Teir hava júst landað Tindhólm. Og tá sigur ein av monnunum, at hann kennir ljóðið á motorinum. Tað var myrkt, og báturin var myrkur so tað sást einki. Teir leggja so at brúnni um 7 tíðina á kvøldi. Tveir mans, ið riggaðu av eftir loknan arbeiðsdag á “Tindhólmi” fara til “Rógvukoll” og finna út av, at ein maður manglar, men teir finna ikki beinanvegin út av, hvør tað er.

Ring boð at fáa og bera Sjálvur eri eg staddur heima í bygðini í Sørvági, tá eg frætti, at “Rógvukollur” hevði fingið ein sjógv, og ein maður var sjólátin. Tað gav mær nógv at hugsa um, mundi tað vera pápi mín? Men eg skundi mær ikki heim. Eg haldi, at eg kom til hús kl. 22. Komin inn í køkin situr mamma á einum krakki, og pápi liggur á bonkinum og skelvir. Tað vóru bara tey bæði í køkinum. Systkini Karin, Daniella og Esmar vóru farin í song. Eg setti ong-an spurning.

Mær er sagt, at abbi Mikkel P. Simonsen fór út á keiuna, og pápi og abbi fóru inn til Mariu, konu Ernst, at bera teimum tey sorgarboð, at maður og pápi var druknaður. Pápi og mamma blivu innlögð á Dronning Alexandrines hospital og vóru har í ein til hálvanannan mánað. Pápi hevði m.a. slitið longutong á høggru hond.

Hann var av sterkastu monnum. Eg róði út vetrarnar 1965 og 1966 við “Seagull” saman við pápa og øðrum og var mangan á útróðri saman við honum sum vaksin maður og má siga, at eg havi ongantíð upplivað ein so róligan mann á skipi og báti. Sum hann hevur sagt frá, var tað trúgvín á Gud sum helt honum uppi, so at onki, onki viknaði hann. Hann legði alt í Guds hendur og vilja Hansara.

Annars var sjófrágreiðing hildin á sýsluskrivstovuni í Sørvági 30. desember 1958.

Vit takka Mikkjal fyri hesa frásøgn, sum gevur enn eitt íkast um henda framúr mannin Malmberg Simonsen, sum upplivdi meira enn teir flestu á sjónum.

Skal fiskivinnan í trongstöðu bjarga fíggjarlógini: Aftur lættisoppakend viðgerð av fiskivinnumálum

Vit hava enn eina ferð fingið staðfest støðið í viðgerðini yvirhøvur av fiskivinnumálum. Í Degi og Viku í seinastu viku hoyrdu vit tey stórtíðindini, at avgjöld á fiskiloyvi skuldu kunna geva landskassanum fleiri hundrað milliónir kr.

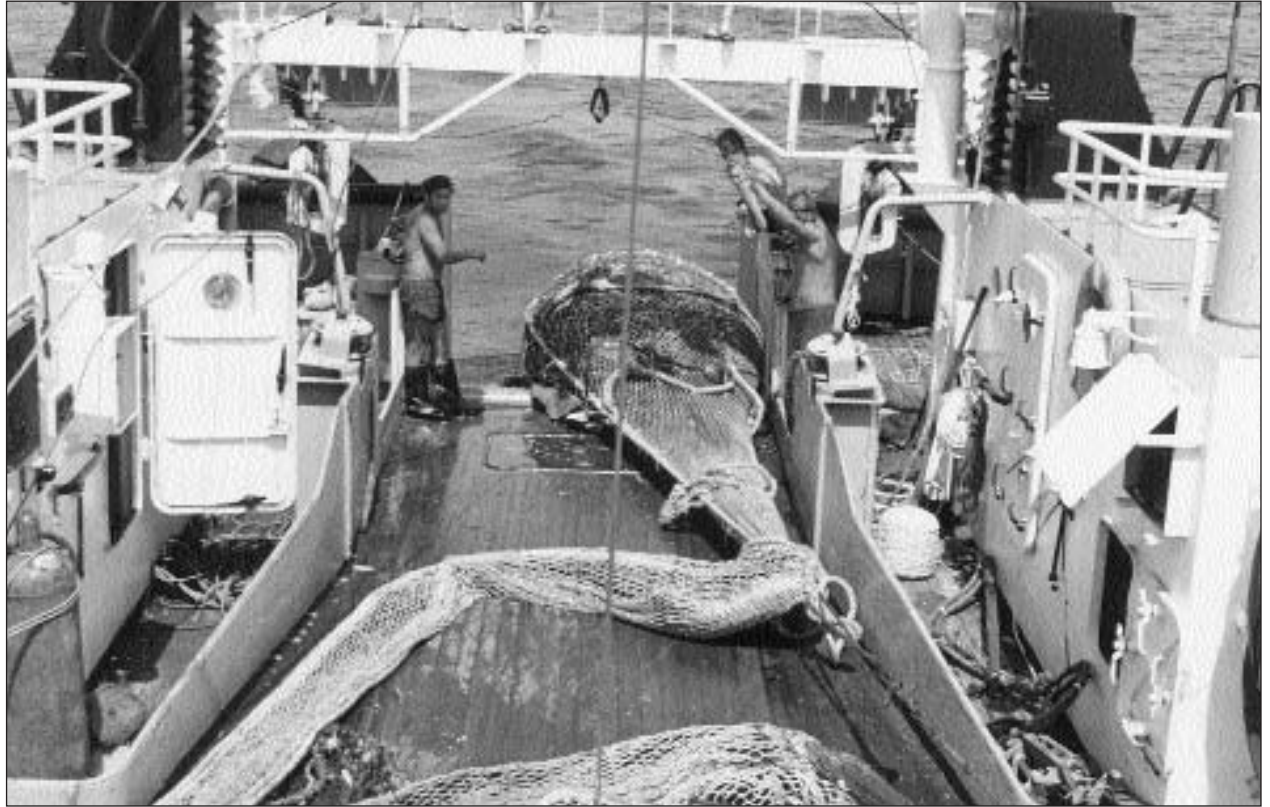
Grundarlagið undir hesum upphæddum er fyrst og fremst sölán herfyri av teimum trimum flakatrolarunum. Formaðurin í Føroyagrunninum - Leif Abrahamsen - hevur í sjónvarpinum sjussað seg til, at söluvirðið á kvotunum var 40 mio. kr. pr. skip. (Hetta hevur Dagur og Vika nú fingið til minst 40 mio.kr.)

Á hesum grundarlagnum kemur nýggi formaðurin í búskaparráðnum aftur fram við tí gamla uppskotinum um at leggja avgjöld á fiskiloyvi. Og her eru ikki smá-pengar at heinta. Við einum gjaldi uppá 25-40% av veiðivirðinum og við einum landingarvirði av føroyska landgrunninum uppá eina mió. kr., vil hetta geva 250-400 mio kr., umframt tað sum fjarfiskiflotan kann geva.

Keine Hexerei. Við hesum hava vit loyst allar fíggjarligar trupulleikar hjá samfelagnum. Vit hava funnið eitt gullnám, sum eingin fyrr hevur fingið eyga á. Sambært sjónvarpinum er bert at seta eitt prosenttal á, so avgera vit sjálvi upphæddina, og so er bert at skovla inn í landskassan. Og so verður lögmaður drigin inn í útvarpsstovuna, har hann “sjálvsagt” tekur undir við hesum upplagda møguleika: at fáa meira í tann tóma landskassan.

Loysnin kann vera einføld Tað skal nú fyrst verða sagt, at tað er púra ørt, at vit hava eina skipan, har aktørar í fiskivinnuni kunnu stinga sær tíggjutals milliónir í lumman við sølu av almennari ogn, sum veiðurættindi mugu sigast at vera, og sum tað eru nógv dømi um. Fleiri eru kanska greifligari enn hesi.

Antin skal ein slíkur vinnigur fara í landskassan - allur sum hann er - ella skal tað verða skipað so fyri, at tá skip verða seld, skulu veiðurættindini falla aftur til tað almenna, sum so kann lata tey til nýggi-

an eigara.

Men so er spurningurin, um júst sölán av flakatrolarunum gevur grundarlag fyri hesum nýfunna gullnáminum hjá sjónvarpinum og formanninum í búskaparráðnum.

Tað skal sláast fast, at hesar 40 mio.kr. eru ikki eitt árligt avkast pr. flakatrolara. Her er talan um eitt eingangsgjald fyri fiskirættindini, sum skipini hava havt í mong ár. Um vit ganga út frá, at rættindini stava frá 1977, tá fiskimarkini vórðu flutt út á 200 fjórðingar, og vit máttu samráða okkum til kvotur, so er talan um 28 ár, sum skipini ella teirra reiðarar hava havt hesi rættindi. Hetta merkir aftur, at virðisøkingin av kvotarættindunum hevur verið 1-1½ mio. árliga. Og verður farið longur aftur, sum tað eisini kann verða gjørt við góðari grundgeving, er árliga avkastið enn minni. Árliga økingin í virðinum av kvotunum verður hjá øllum flakatrolarum minni enn 10 mio.

Hetta verður nýtt sum grundarlag fyri at halda, at heimaflotin skal kunna geva fleiri hundrað milliónir í landskassan árliga. Men tað kann tað so ongantíð vera grundað á uppgivnu tøluni hjá flakatrolarum. Hetta sigur nak-að um serisitetin í viðgerðini.

Tað er sjálvsagt í lagi, at uppskot koma fram um, hvussu viðurskipti kunnu verða skipað øðrvísi, um tað kann vera til gagns fyri heildina. Men hetta

krevur, at tað er nakað ítøkiligt at viðgera út frá. Men tað er ikki tað, sum talan er um. Hetta eru fullkomiliga leysir tankar, sum tykjast at vera hálaðir úr onkrari hissini lærubók.

Tað tykist framvegis, sum at búskaparráðið heldur seg vera eitt slag av einum pávastóli, sum umboðar allan sannleika í einum og hvørjum máli, og so leypur alt á leistum. Víst verður á Ísland. Ísland og Føroyar kunnu als ikki sammetast í hesum høpi. Í veruleikanum er tað nóg mikið at hyggja at einum landakorti fyri at síggja munin. Nevnt kann eisini verða, at høvuðsgrundarlagið undir íslendsku botnfiskiveiðini er toskur, meðan tað hjá okkum er upsi. Vit vístu á í seinasta blaði, at toskur t.d. í Fraklandi hevur 4 ferðir so stórt virði sum upsi. Og hetta er bert eitt dømi.

Vit síggja her ta vanligu mannagongdina, tá talan er um fiskivinnuna. Uttan mun til hvat tað snýr seg um, skulu fólk fáa ta fatan, at vinnan nassar upp á restina av samfelagnum við tí vanliga journalistiska sjálvlókskapi, sum vit eru so von við. Eingin spyr formannin í búskaparráðnum, hvussu fiskiflotin kann liva við, at í minsta lagi ein fjórðingur og upp til 40% av veiðivirðinum skal fara í landskassan. Fiskimenn eru væl ætlaðir at gjalda sín part, og alt annað líka kemur inntøkan at falla tilsvandandi. Og hvat skal so henda fyri at vega upp

ímóti hesum?

Vit eru enn nøkur sum minnst, tá fiskivinnan fekk fleiri hundrað milliónir í studningi, og vinnan tók stig til tann marknaðarbúskap, sum kundi avtaka studningin. Nú skuldu tey - eftir egnum tykki “klóku” - verið glað. Men, nei, nú er hetta ikki nóg gott. Nú skal fiskimaðurin sleppa at gjalda fyri í heila tikið at sleppa at fiska og harvið geva grundarlag fyri, at restin av samfelagnum kann vera til.

Lættisoppatíðindi er reglan heldur enn undantakið Fiskimenn, sum fylgja við, kunnu bert staðfesta, hvussu negativur tíðindaflutningurin er, tá talan er um fiskivinnu og fiskimenn. Hetta er lutvíst tí, at journalistikkurin sum heild er negativur. Tað, sum ræður um, er at fáa okkurt tilvildarligt offur at hevna seg inn á, tó við undantaki av teimum politisku og akademisku toppunum, sum eru í krit-húsinum og harvið friðaðir. Lutvíst er tað tí, at tíðindamenn ikki seta seg inn í viðurskiptini. Teir eru so vanir við bert at endurgeva tíðindaskriv, at teir evna ikki at seta seg inn í meira torskild viðurskipti. Tað er nevniliga so “nogv lettari” at blaka hyggjarum eina prosentútrokning, ið vísir, at 10% er dupult so nógv sum 5%, sum um vit ikki vistu tað frammanundan.

Her skal verða komið

við einum øðrum dømi úr Degi og Viku. Hetta var í samband við, at manningin á Beta bátunum varð uppsøgd. Tá kláraði Dagur og Vika í trimum fylgjandi tíðindasendingum at hava sum yvirskrift, at fiskimannafelagið “hevði svikið har og har og har”. Sum um fiskimannafelagið var til svarta onga nyttu.

Her var talan um tær vanligu villleiðingarnar. Fyrst verður yvirskriftin gjørd, har boðskapurin verður bankaður inn í fólk. Tíðindamaðurin veit, at tað er í yvirskriftini boðskapurin liggur, og tað er hon, sum gevur hyggjaranum “røttu” fatanina av tíðindunum. At FF slapp at hava sínar viðmerkingar, ja, tað kom ikki til sjóndar á nakran hátt í yvirskriftini. Tískil fingi vit her ein tíðindaflutning við vanligu slagsíðuni, har sparkað varð eftir FF, hóast neyvan nakað felag hevur verið so konstruktivt at bota um karmarnar hjá fiskimonnum og fiskivinnuni, sum t.d. við seinastu umskipanina av uppsøluskipanini. Men hetta kundi verið ja-lig tíðindini og hava tí ongan áhuga.

Fiskimenn fara uttan iva at vísa alt prátt um tilfeingisrentu frá sær. Um ikki annað, tí teir eru og hava alla grund til at vera skeptiskir fyri øllum, sum kemur frá einum og hvørjum búskaparráði. Men eisini tí teir neyvan hava minsta álit á politisku skipanini á hesum økinum uttan mun til politiskan flokk.

Snøggi føroyski básurin bleiv eins og í 2002 kosin bestur básur á framsýningini. Team 85 úr Havn hevur staðið fyri básabyggingini í ár eins og seinast.

Viggo Johannesen frá KJ Hydraulik hevur júst gjørt samstarvsavtalu við umboð fyri Westfalia Separator.

Føroyski básurin á Icefish 2005 kosin bestur

Icefish fiskivinnuframsýningin í Reykjavík varð hildin í Reykjavík í døgnum frá 7. til 10. september. Íslendski fiskimálaráðharrin Árni M Mathiesen setti framsýningina.

Í ár vóru fleiri enn 500 framsýningar úr fleiri enn 35 londum, sum húsaðust á fleiri enn 13.000 fermetrar. Icefish var sera væl vitjað. Seinasta framsýning í 2002 setti met fyri vitjandi. Tá vóru fleiri enn 18.000 vitjandi frá 52 londum. Mett verður at minst líka nógv vitjaðu í ár.

Menningarstovan skipaði aftur hesaferð fyri Føroyskum Landabási, har einar 10 fyrirkur vóru umboðaðar. Umframt fyrirkurnar, ið vóru á básinum sum Menningarstovan skipar fyri, vóru fleiri sum vóru umboðaðar á øðrum básum hjá samstarvsfeløgum.

Nógvir føroyingar sóust millum tey vitjandi. Flogfelagið Føroyar skipaði fyri serligum leiguflogfari, sum varð fullsett mikumorgunin 7. september og fór heimaftur beint eftir, at framsýningin lat aftur leygardagin 10. september.

Føroyingar besta básin

Eins og á seinastu Icefish framsýning í 2002 varð føroyski básurin í ár kosin besti básur. Reklamuvirkið Team85 hevur aftur hesa

ferð teknað og sett básin upp.

Icefish er stór fiskivinnuframsýning, sum verður hildin í Reykjavík triðja hvørt ár.

Føroysku luttakararnir lótu sera væl at, og stórir áhugi varð vístur teimum føroysku fyrirkunum. Áhugin var serliga stórir millum íslendingar, eftir at frihandilsavtalan millum Ísland og Føroyar er komin í lag.

FJM heiðrað fyri nýhugsan FJM og Skaginn, sum er samstarvsfelagi hjá FJM, vóru eisini heiðrað fyri størstu nýhugsan á framsýningini. Orsøkin til hendan heiður er teirra nýggja flakaskerimaskina, ið sker bein úr fiski við vatnstrálum.

Talan er um samstarv millum føroyska felagið FJM í Runavík og íslenska felagið Skaginn í Akranesi. Íslenska felagið er veitari av flowlinjum til flakavirkir og hevur sín førleika í góðum stálarbeiði, meðan parturin hjá FJM í hesum prosjekti er tøkni at stýra maskinunum.

Seinastu 15 árin hava fleiri fyrirkur roynt seg við flakaskerimaskinum, sum brúka vatnstrálir at skera við í staðin fyri vanligar knívar. Hetta hevur ikki eydnast hjá nøkrum fyrr enn nú hjá FJM og Skaginn.

Fyrsta maskinan av hesum slag er seld til flakavirkið Frysti á Hafnafjørðinum, og verður í lötuni royndarkoyrd har. Tann maskinan hevur tvær skerilinjur við tveimum skeridýsum á hvørjari linju. Nýggja maskinan kann koma at kollvelta tann vanabundna háttin at reinskera flak við hond. Nýggja maskinan verður eisini sýnd fram á Icefish framsýningini á básinum hjá Skaginn.

FJM var umboðað á føroyska landabásinum av Tórshavnar Skipasmiðju. Aðrar fyrirkur á básinum vóru Vónin, North Atlantic Fish Fair, Trygd, KJ-hydraulik, Havsbrún, Faroe Agency og Atlantic Airways.

KJ Hydraulik gjørt samstarvsavtalu Hjá KJ Hydraulik lata teir væl at framsýningini. Teir hava fingið samband við fleiri nýggjar potentiellar kundar og hava eisini gjørt sölavtalu á sjálvari framsýningini. Tað er ikki so vanligt at fyrirkur gera sölavtalu á sjálvari framsýningini. Umframt at skapa sambond við nýggjar kundar og at selja, so hevur KJ Hydraulik gjørt avtalu við felagið Westfalia Separator, um at umboða teir í Føroyum. Westfalia Separator framleiðir og selur separatorar, sum m.a. skilja olju úr vatni.

Annleeg Lamhauge frá Menningarstovuni tekur í móti føroyska, íslenska og namibiska fiskimálaráðharrunum.

Bjørn Kalsoy verður tráspurdur um støðuna í føroysku fiskivinnuni av tíðindakvinnuni Pilar Santamaria frá World Fishing News.

Fiskimenn fáa viðhald frá fiskifrøðingum

Vit hava tikið hendan stubban úr danska Fiskerbladet. Hetta er enn ein vátan um at toskur hevur stert!

Havet er blevet for varmt, fiskene flygter, og fiskerne må finde dem et andet sted, fastslår skotsk forsker.

BRITISK FORSKNING GI'R FISKERNE RET

Fiskerflåden er uden skyld – varmen jager torsken væk

Fiskerne har gennem mange år forklaret Nordsøens vigende torskebestand med at havet bliver varmere. Fisken flygter nordpå. Og nye arter sydfra kommer ind

Nordsøen til tidligere tiders mængder. Havet er ganske enkelt blevet for varmt, og fisken flygter. – Og, tilføjer han, biologerne må nødvendigvis revidere deres data og anbefalinger for de kommende år, fordi de ikke tager højde for denne vandring. Også sladfisk flygter fra kendte banker og ud på dybere vand.

Endnu et forskningscenter knytter sig til rækken af forskere, der bekræfter fiskernes påstande. Både danske, engelske og skotske fiskere har gennem adskillige år hævdet at flere traditionelle arter af fisk i Nordsøen trækker nordpå, og sydlige arter kommer ind i Nordsøen. Nordsøens fiskevande er under forandring.

Kvoterne duer ikke
– EU's fælles fiskeripolitik kan kun slå fejl, siger en britisk fiskeskipper, John Buchan i en samtale med det engelske fiskerblad, Fishing News. – Det kan ikke lade sig gøre at øge biomassen på torsk og kuller i

½ grad på 40 år og det bli'r ved
University of East Anglia in Norwich under ledelse af professor John Reynolds og Alison Perry har undersøgt 36 arter bundfisk og finder at 15 af dem er flyttet 250 sømil nordpå. Torskestammerne er flyttet 75 sømil og kuller 65 sømil.

Som andre forskere har fundet, og som vi tidligere har nævnt her i Fiskerbladet, er Nordsøen på cirka 40 år blevet en halv grad varmere. Klima-prognoser vise, at temperaturen i havet fortsat vil stige.

Af Hans Henrik Jacobsen, Pesca Dana

Tíðindaskriv:

Fiskivinnuskúlin bjóðar nýtt skeið um matvørutrygd

Skeiðsrøðin um innaneftirlit og matvørutrygd, sum Fiskivinnuskúlin skipaði fyri í vár, fekk so gott skoðsmál frá luttakarunum, at skeiðið verður endur-tikið til heystar

Onkur segði seg frammanundan hava borið ótta fyri, at skeiðið bara var ein turr gjøgnumgongd av lógum og reglum í sambandi við innaneftirlit, men hetta var ikki so. Undirvísingin var á einum slíkum støði, at øll kundu luttaka. Tí er ætlanin at halda fram eftir sama leisti.

Nýggja skeiðið verður skipað í tríggjar eindir á 2 dagar, sum eru í byrjanini, um miðjan og í end-anum av oktober. Fyrstu skeiðsdagarnir í nýggju røðini verða mánadagin og týsdagin 3. og 4. oktober.

Skeiðsrøðin vendir sær til matvøruframleiðandi virki á sjógvi og landi, sum longu hava eitt innaneftirlit, og tey virkini, sum framleiða til heima-

marknaðin, og sum hava fingið boð um at skipa eitt innaneftirlit. Málbólkurin er stjórar, góðskuleiðarar, formenn og starvsfólk, sum hava ein virknan leiklut í innaneftirlitsarbeiðnum og í framleiðsluni á virkinum.

Endamálið við skeiðnum er at flyta og betra hugburðin hjá luttakarunum og at økja um vitanina um matvørutrygd og innaneftirlit. Frálæruhátturin verður dynamiskur og aktiverandi. Evnini á skeiðnum verða viðgjørð úr ymsum sjónarhornum.

Málið við skeiðnum er, at luttakararnir skulu uppliva eitt áhugavert og spennandi skeið, at teir skulu fáa væl burturúr, og at evnini skulu vera viðkomandi. Skeiðið er skip-

að við fyrilestrum, sum fólk frá vinnuni og tí almenna halda, og við kjaki og bólkaarbeiði. Luttakararnir fáa ikki nógv tilfar at lesa, men avrit av framløgum, og teir læra eisini, hvussu teir kunnu halda sína vitan viðlíka.

Kostnaðurin fyri skeiðsrøðina er 10.500 kr. við mati, skeiðstílfari og fyri uppfylging á arbeiðsplássinum. Tá skeiðið er liðugt, bjóða fyrireikararnir sær til at koma út á arbeiðsplássini (2 tímar) at ráðgeva um ítøkiligar spurningar í sambandi við innaneftirlit og matvørutrygd.

Meira fæst at vita á heimasíðuni hjá Fiskivinnuskúlanum: www.fiskvest.fo

Eftirlýsing: Spilt vøra

Snópisligt man tað vera, tá vit koma heim av veiðuferð millum handilshillarnar, og leggja til merkis, at fongurin longu var spiltur áðrenn vit runnu hann upp, og buktaðu hann niður í innkeypsvognin.

Enn verri man tað tykjast, um vit boða frá um hetta mistakið, men tosað verður fyri deyvum oyrum. Vit verða snøgt sagt stemplaði sum grenj.

Men lógin er á okkara síðu. Handilsfólk hava ikki loyvi til at selja útgangna vøru, og skulu tí beina hana burtur. Tað er heldur ikki loyvt at prísmerkja út yvir seinasta söludag, ella á annan hátt at goyma hesa upplýsing. Vit skulu vita tað.

Tað er komið okkum í Brúkarasamtakinum fyri oyra, at hesin trupulleiki er størri enn gott er, og vilja vit tí senda hesa eftirlýsing eftir fráboðanum frá tykkum brúkarum um útgangna vøru á handilshillunum. Vit savna allar fráboðanirnar saman, og senda tær til rætta myndugleika, Heilsufrøðiliga Starvsstovuna, ið umsitir matvørlógina. Vit átaka okkum at grenja, meðan tit sleppa undan.

Send nágreiniliga fráboðan umvegis t-post til postur@brukarasamtakid.fo, ella sum vanligan post til Brúkarasamtakið, postsmoga 1171, 110 Tórshavn.

Brúkarasamtakið

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigation-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigation-Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítill skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjóvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Hugleiðingar um húsini hjá Elias Martin og Milju: Nú er Absalon farin

Ikki gjørdist langt millum systkinabørnini Vilhelm í Tjørnustovu og Absalon hjá Milju, sum var systir Óla Jákup, abba mín. Teir og tey vóru meira enn sum vanlig systkinabørn. Sum stundum verður tikið til: teir vóru sum úr sama húsi. Hetta hevði sína døpru bakgrund.

Omma mín, Elspa Sofia, doyði blaðung í 1917 frá manni og tveimum smáum synum. Av konufólki vóru bert gamla omman Petra og einasta systir abba Emilia (Milja) eftir í húsini. Milja var yngst av systkjunum og giftist seinni við Elias Martin (Tvørfoss) hjá Marsannu og langa Petur Hansi.

Tey bygdu tætt við, men framvegis varð tað í stóran mun Milja, sum kom at taka sær av húsini hjá beiggjanum, sum ikki giftist aftur, og tí manglaði eina kvinnuhond í húsini heilt fram til 1950, og hesa hond átti Milja.

Abbi hevði eitt lítið festi og kúgv í kjallaranum, og vanligt var ikki, at mannfólk mjólkaðu, so hetta gjørdist eisini ein partur av uppgávanum hjá Milju. Her var nógv annað at gera, sum tað at hoyggja um summarið, og her komu børnini hjá Milju so við og við eisini at taka lut, umframt tað at tey eisini høvdu sítt egna at taka sær av. Hetta er eitt gott dømi um samanhald í eini familju.

Somu umsorgan men á annan hátt fekk fyrst Óla Jákup og síðani hansara ætt frá hinum systkjunum og teirra ætt.

Tað skal sigast, at seinni endurtók henda søgan seg, tá ið Benny, beiggi

Elias Martin, doyði av vanlukku í 1951 frá konu og 7 børnum. Nú gjørdust tað tey, sum komu at njóta gott av serligu umsorganina hjá Elias Martin og Milju.

Eitt framúr hús

Milja og Elias Martin vóru bæði framúr fólk, og her komu vit á gátt dagliga - ikki bert í barndóminum, men altíð. Inni hjá Milju og Elias Martin kendu øll seg væl, og her kom eisini ein hópur av fólki inn á gólvið. Í Norðragøtu ber til at tosa við fleiri ættarlið av fólki, sum høvdu sína dagligu - og summi sína einastu - gongd inni her.

Milja og Elias Martin vóru sera góð við tey ungu, og øll kendi seg væl inni hjá teimum. Og drekkamunnarnir, sum Milja skonkti, eru uttan tal, tí komið var ikki inn her uttan at drekka varð sett á borðið. Sum Henry hjá Palla tekur til: Hetta vóru tíðir við lítið av teirri vælferð, sum vit kenna til nú, men inni hjá Elias Martin áttu tey nakað sum hini ikki áttu, og tí flokkaðust fólk inn higar. Elias Martin var væl lisin maður og dugdi væl at greiða frá, so fólk tumdu at lurta eftir honum. Hann spældi uppá munnharpu og kamb, sum kundu fáa onkran uppá á gólvið at taka nøkur dansifet. Tey vóru veruliga ein ímynd av gomlu bygdamentanini, sum nú er trokað burtur, m.a. av sjónvarpinum.

Tey bæði áttu fyra børn: Ólfríða, sum er gift við Kidda á Strondum, Absalon, Hargarð, giftur við Ólúvu úr Söldafirði og

Petra, sum býr niðri. Tað eru longu nógv ár síðani, at Milja og Elias Martin fóru. Absalon var ógiftur, so hann búðu nú einsamallur í barndómsheiminum. Men her komu framvegis nógv fólk á gátt. Var altíð sjálvur inni á gólvinum, tá eg var har norðuri. Um tað var stutt fekst altíð eitt fitt prát við Absalon, sum minti nógv um foreldrini. Seinastu ferð var tvær vikur áðrenn hann doyði. Og her var sum vanligt fólk inni. Ólfríða var komin av Strondum at skimma hjá beiggjanum, sum hon ofta gjørdi. Og so vóru Óli og Hans David, ættaðir úr granna-húsinum í Pállstovu, og síðan kemur eisini Regin inn á gólvið. Hann er giftur við Aleksandru "hjá Fíufastur", systkinabarn Absalon. So her vóru bæði ætt og grannar, soleiðis sum tað altíð hevur verið inni hjá Milju. Sum við eitt skot kom hugskotið at taka eina mynd, og sum tað sæst varð hetta eisini gjørt, og hetta man vera seinasta mynd, sum varð tikin av Absalon.

Fiskimaður í 50 ár Absalon var barn undir krígunum, og var hetta - sum Hargarð greiddi frá við jarðarferðini - ein heilt annar uppvøkstur enn hjá teimum ungu í dag. Eitt tað fyrsta, sum børn í Gøtu minnst frá teirri tíðini, var minan sum brast á sandinum, og sum skalaði mong hús, eisini hjá Elias Martin.

Tá bar t.d. ikki til at keypa skógvar. Teir mest framkomnu vóru gjørdir úr rágummi, sum kom rekandi inn á vikina, og

sum Palli Jarnskor gjørdi til skógvar.

Absalon varð fiskimaður sum nakar, og hann var til skips í 50 ár. Sum aðrir dreingir tá í tíðini fór hann til skips 14 ára gamal. Í 1949 fór hann við "Immanuel" av Tvøroyri við Anthon Hansen í Norðragøtu sum skipara.

Í 1950 var Absalon við "Saksaberg" úr Vági við Martin á Gaddi sum skipara. Teir gjørdur ein roktúr við línu undir Grønlandi, og parturin var ikki minni enn kr. 5.000, sum var nógv tá í tíðina. Men tá var tað ikki so, at hesin ungi drongurin kundi nýta peningin uppá seg sjálvan, sum um hann átti hann sjálvur. Nei, peningurin fór til húsið. Soleiðis var tað hjá øllum tá í tíðini.

Í 1951 fer Absalon við tí gamla "Trónði í Gøtu", sum var ein av teimum gomlu koltrolarunum, ið komu til landið aftaná kríggið. Hann fór við eftir at pápabeiggin Benny doyði av vanlukku í Aberdeen. Seinni var hann nøkur ár við ymiskum skipum. M.a. var hann eisini við íslenskum trolarum, sum so nógvir aðrir færoyingar.

Við "Vesturhavinum" Men í 1957 var Absalon ein av teimum "útvaldu", sum sluppu við "Vesturhavinum Blíða", tá tað var hægsti dreymur hjá einum fiskimanni at sleppa við einum av hesum nýggju flottu stálínuskipunum. Sum kunnugt var "Vesturhavið Blíða" fyrsti stálínubáturin, sum kom seinast í 1956. Vit hava annars havt fleiri greinir

Absalon á 70 ára degnum.

um hetta skip. Fyrst og fremst í blað 284. Hetta kann finnast á okkara heimasíðu.

Har komu fleiri gøtumenn at sigla við, og at sigla við slíkum línuskipum gav eina serliga tign millum fiskimenn. Øll vistu, tá "Vesturhavið Blíða" kom heim, og tá var spennandi at frætta tíðindini frá hesi vala manning. Men hetta var ikki nakar stutt-leikafiskiskapur. Víst vóru umstøðurnar betri enn umborð á sluppunum, men hetta var hart lív við nógvum arbeiði, tá ið fiskiskapur var, og tað var sera stutt millum túrarnar. Skipari var tann navnframi Jákup Andreas Vang, og Hargarð, beiggi Absalon, heldur, at Jákup Andreas hevði ein serligan tokka til Absalon.

Var við at byrja nótatíðina Fyrst í 60-unum var Absalon við til at lata línuskipið "Finnur Fríði" byggja, og er hetta skip fremsta grundarlagið fyri, at Gøta er so frammarlaga við sínum nótaflota. Absalon sigldi við her í nógv ár. Tað var stór broyting, tá "Finnurin", sum eitt av teimum fyrstu, fekk kraftblokk mitt í 60-unum, og

enn størri broyting var tað, tá teir fingur tann nýbygda "Jupiter" fyrst í 70-unum. Absalon sigldi og sigldi og dæmdi eisini væl at sigla. Men hann fór eisini at eldast og orkaði ikki so væl longur. Hann seldi sín part og fekk væl burturúr, men her hugsaði hann eisini meira um síni næstu enn um seg sjálvan.

Tað var ikki lætt hjá Absalon at leggjast uppá land. Heilsan gjørdist verri og verri, og tað sama var við sjónini, og Absalon kom minni og minni út. Men í februar hevði hann 70 ára føðingardag, og tá bjóðaði hann sínum nærmastu til ein døgurða. Og hetta gjørdist ein tann stuttligasti føðingardagur, sum gestirnir minnst. Her vóru minni tikin fram um góðar gamlar dagar, og láturin rungaði. Absalon livdi leingi uppá henda frálíka føðingardagin.

Tíðin var farin

Men nú var tíðin farin hjá Absalon. Hóast einsamallur í húsi, so vóru fólk um hann eisini í seinastu løtuni. Hargarð fór inn á gólvið sunnukvøldið og sær, at her stendur ikki heilt væl til. Beint eftir kemur Elsa hjá Eliesar, systkinabarn Absalon, inn. Seinni koma Ólúva svigarinna og Emma, systir Elsu inn. Og áðrenn nakar visti av, var hann friðarliga farin hiðani umgivin av sínum nærmastu. Maskinarið var uppsplítið. Hetta gjørdist veruliga ein so nátturligur endi á lívinum, sum tað nú einaferð kann vera.

Og nú er tómt og læst inni hjá Milju og Elias Martin. Eitt tíðarmót er farið. Men hetta er eisini ein partur av lívinum. Men gott er at hava minni.

Góði Absalon. Tað var stuttligt at kenna teg!

Milja og Elias Martin sum vit minnst tey.

Seinasta mynd tikin av Absalon á trappuni hjá Milju og Elias Martin. f.v. Ólfríða, systir Absalon, Absalon, Óli Zachariassen, Hans David Joensen og Regin Gleðishegg.

Óli í Tjørnustovu

Bluff um íslenska tilfeingisrentu: Er ikki 6,6%, men 1%

Dagur og Vika hevur síðan fyrst í seinastu viku koyrt eina rættuliga herferð viðvíkjandi føroyska fiskiflotanum. Endamálið hevur verið at missionera fyri, at okkara veiðufloki skal gjalda til landskassan fyri at sleppa at fiska. Sum hjá einum røttum trúboðara hevur verið gjørt ivaleyst av fyri at kunna umvenda møgulegar ivandi sálir. Hetta merkir, at bert “frelst” sjónarmið eru sloppin frammat. Farið er út á geilar at finna grundgevingar fyri at fígga undirskotið í landskassanum, og kanska eisini fullveldi, við einum slíkum gjaldi.

At allar journalistiskar meginreglur eru settar til vikis er ikki annað enn tað, sum vit hava royndir av frammanundan.

Her tykist eisini vera talan um eina politiska partroling. Hetta sæst annars á heimasíðuni hjá Tjóðveldisflokkinum, har skipað er fyri atkvøðugreiðslu, hvørt almenn uppboðssøla skal setast á stovn til sølu av fiskiloyvum og fiskidøgum. Hvussu tað eisini her verður manipulerað sæst av, at við fyrsta eygnakast er bert møgulegt at svara “ja”!

Her skal bert verða nevnt eitt dømi, um hvussu langt úti hesin “tíðindaflutningur” er. Ein av grundgevingunum fyri at vit skulu hava tað, sum kallast “tilfeingisrenta” er at hetta hava teir eisini í Íslandi. Tilfeingisrenta er sostatt eitt gjald til landskassan fyri at kunna nýta “fólksins ogn”. Tað hevur verið

upplýst, at henda er 6,6% í Íslandi og skal fara upp á 9,5%.

Men mótsatt øllum øðrum so hava vit kannað hetta mál. Og tað visir seg eisini at veruleikin er ein heilt annar. Tað er rætt, at umrødda gjald er 6,6% av veiðuvirðinum.

Men hetta er eftir frádrátti av:

1. Oljuútreiðslum
2. Øðrum rakstar-kostnaðum og
3. Hýru.

Tilfeingisrentan verður so roknað av tí, sum tá er eftir. Og tað gevur eitt heilt annað úrslit. Út frá umrøddu fortreytum er gjaldið sett til at vera íkr. 1,53. Hetta svarar grovt roknað til 1% av veiðu-

virðinum mótsatt teimum 6,6%. Veruliga talið er 15% av teimum tølum, sum eru upplýst í Føroyum. Tey 6,6% skulu hækkað til 9,5% í 2009, og alt annað líka fer hetta at merkja eina tilfeingisrentu uppá um 1,5%.

Ísland er vist einasta land á okkara leiðum, sum hevur tilfeingisrentu, og skal hetta yvirhøvur diskuterað í Føroyum, so má grundarlagið hóast alt vera tær skipanir, sum eru í øðrum nøkurlunda sammetilgum londum.

Og vit síggja, at meðan teir í Íslandi hava ásett 1 til 1½% av veiðuvirðinum verður í Føroyum jonglera við tølum sum eru 25-40%, og SVF hevur glæsiligar útrokningar, sum vísa tær hundræðtals millið-irnar sum landskassin kann pumpa úr fiskivinnuni, um teir fáa sítt ígjøgnum.

Sigast kann stutt, at hetta er bluff og ein grov villleiðing av føroyska fólkinum at billa teimum inn, at hetta er nakað sum letur seg gera.

Men hetta fáa bert lesarar av FF-blaðnum rætta kunning um. Tað er eisini ein partur av føroyskum journalistikki.

ALMENN SKEIÐ Á FRÓÐSKAPARSETRI FØROYA 2005-2006

Próvskeið í enskum

- a) Skeið til Cambridge Certificate in Advanced English byrjar á *Fróðskaparsetrinum, Ovastovu, Nóatúni 3, 100 Tórshavn* 20. oktober í einum flokki við undirvísing hósdag kl. 13.00-16.00.

Fortreytir: Miðnámsstigi A/B ella samsvarandi kunnleiki, eitt nú Cambridge FCE-royndin, førleiki í at nýta málið, talað og skrivað.

Lærari: Sharon Christiansen, MA.

- b) Skeið til Cambridge Certificate of Proficiency in English byrjar á *Føroya Sjómansskúla, Krákugjógv 5, 100 Tórshavn* 19. oktober í einum flokki við undirvísing mikudag kl. 9.00-12.00.

Fortreytir: Staðið “Advanced English”, málsligt students-, HF-, HH-prógv ella samsvarandi, góðan førleika at nýta málið.

Lærari: Sharon Christiansen, MA.

Próvtøkurnar verða í mai/juni 2006.

Nágreiniligari upplýsingar og tilmeldingarbløð eru at fáa á setursskriv-stovu-ni. Tilmeldingarfreistin er sett til 30. september 2005. Næmingatalið er avmarkað; næmingar verða upptiknir, so hvørt tilmeldingarnar koma inn, til talið er fult.

Tilmeldingargjaldið er 650 kr.

Fyri próvtøku í Advanced gjalda næmingar 900 kr. og fyri próvtøku í Proficiency 1000 kr.

Fyrivarni verður tikið fyri møguligum broytingum.

FRÓÐSKAPARSETUR FØROYA

Setursskrivstovan · tlf. 35 25 00

J. C. Svabos gøta 14 · Postrúm 272

110 Tórshavn · www.setur.fo

Myndirnar hjá Ånstad

Vit hava fingið hesar frágreiðingar til myndirnar hjá Ånstad í seinastu viku:

Maðurin næstuttast t.h. er Ejler Jørgensen, og nr. 3 f.v. er kona hansara Bjørg-hild. Maðurin, ið byggir seg niður, er Vøllan, amerikanari. Konan uttast t.h. er Erla Jørgensen. Børnini eru f.v. Edna Jørgensen, Erling Jørgensen og Randi Jørgensen (í topphúgvu).

Hetta er Malfrid Sævarang, fødd Joensen, ættad úr Skopun, búsitandi í Noregi. Hon er dóttir Miu og Jens Paula Joensen í Skopun. Malfrid er systir til m.o. Hans Marius Joensen. Hon var í flogfarinum við tveimum døtrum, og hetta er helst tann yngri. Tað vóru bert fyra ferðafólk við.

Gentan t.v. eitur Hildur Nielsen.

Myndir í seinasta blað

Í seinasta blað høvdu vit fyra manningarmyndir við 2 monnum á hvørjari. Vit hava fingið upplýst nøvnini á 2 av myndunum.

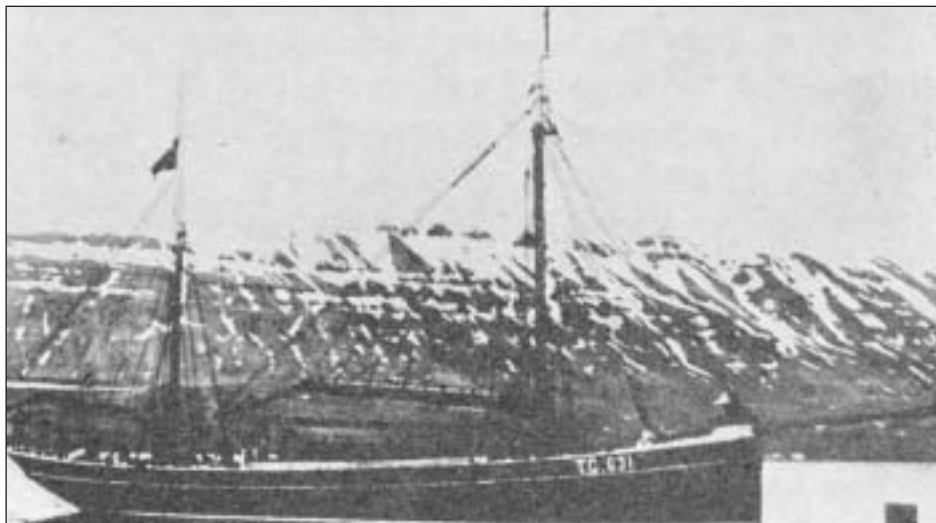
Maðurin sum stendur er Abraham Jacob Lindberg, Trongisvágur og hin er Johannes Nielsen, hjá Mikkjal í Geil, Trongisvágur.

Tann sitandi maðurin er Jacob Peter Clementsen av Sandi.

Spurningurin er um maðurin t.v. kann vera Julius Joensen, í Mykinesi.

Tað tykist sum at hetta er manning á "Skarstein", sum Mikkjal í Geil og Julius á Hamri av Tvøroyri keyptu úr Noregi í 1921. Hon var ikki drúgv í Føroyum, tí hon sakk í Grønlandi í 1927. Myndirnar eru helst tiknar í 1924.

Tíðindaskriv:

Tryghed på søen i højsædet

Sikkerhed til søs er et spørgsmål om udstyr, erfaring og ikke mindst uddannelse.

Der har været en fin tradition i landet for netop uddannelse til en bred del af befolkningen, bl.a. sikret gennem Tórshavnar Kvøld- og Ungdómsskúli.

I de senere år har der dog af finansielle årsager ikke været afholdt kurser i hverken duelighed i navigation eller maskinlære.

P/F Trygd har derfor fået ideen og taget initiativ til, at udvikle en klar plan for, hvorledes vi fra P/F Trygd kan bidrage til at øge sikkerheden til søs

gennem sikring af nød-vendig uddannelse af søfarende.

P/F Trygd har derfor indgået en samarbejdsaftale med Tórshavnar Kvøld- og Ungdómsskúli om gennem finansiering, at sikre genoptagelsen af en både populær og vigtig uddannelse.

For sæsonen 2005/06 kan P/F Trygd derfor i samarbejde med Tórshavnar Kvøld- og Ungdómsskúli tilbyde uddannelse i duelighed i navigation og duelighed i maskinlære, inkl. brandkursus.

Duelighed i navigation indbefatter sammenlagt

180 timer og maskinlære, inkl. brandkursus, 160 timer. Begge kurser afsluttes med eksamen og diplom.

P/F Trygd ser dette initiativ som et vigtigt led i vore bestræbelser for at bidrage til en øget sikkerhed og det er vores overbevisning at såvel samfund som søfarende vil få gavn heraf.

Spørgsmål kan rettes til: P/F Trygd, Ali Celebi, direktør, Telefon : 35 81 00 eller 55 81 01

Kennist nakar við hesa manningina?

Mynd: Føroya Fornminnissavn, 3350F3112

Hvør man hesin báturin vera. Tað stendur Brand á bjargingarbátinum.

Mynd: Føroya Fornminnissavn, 3350F02888

Heðin farin úr Handilsskúlanum

Næstseinasta fríggjadag var móttøka á handilsskúlanum við Marknagilsvegin í samband við, at Heðin Samuelsen hevur lagt frá sær. Tað er nú merkiligt við einum handilsskúla uttan Heðin, tí neyvan nakar hevur verið ein slík ímynd av handilsskúlanum sum júst hann. Hann er stutt sagt maðurin aftanfyrri, at handilsskúlin er tað hann er, sum tað eisini kom fram á móttøkuni.

Tað skal eisini sigast, at Heðin hevur verið ein tann fyrsti skúlamaður at viðurkenna hvønn týðning tað hevur, at tað verður undirvíst í fiskivinnu í skúlanum. Gunvør Hoydal var allarfyrr á hesum øki og fekk fiskivinnu inn sum vallærugrein í Hoydølum. Men Heðin fekk so fiskivinnu inn sum fasta lærugrein í øllum flokkum, og hetta var eitt veruligt frambrót. Og formaðurin í FF var enntá lærari í fiskivinnu fyrsta árið í nýggja skúlanum, sum varð tikin í brúk í 1983. Fiskivinna gjørdist eisini føst lærugrein í

Petra, mamma Heðin, og borgmeistarin í Gøtu, Páll Isholm. Omma hansara, Petra Arge, og Petra eru systkinabørn, uppkallaðar eftir ommuni, sum eisini kallaðist Petra.

handilsskúlanum í Kambsdali, men er sum tað skilst seinni strikað aftur, sum má roknað sum eitt afturstig. Vit rokna tað avgjört

sum eina dygd fyri næmingarnar á handilsskúlanum, at teir hava ein hampiligan grundkunnleika til okkara fiskivinnu.

Hetta má avgjört vera ein fyrimunur víðari í lívinum.

Annars kom Heðin á einum sinni at spæla ein serligan leiklut í fiski-

vinnuni. Hann varð formaður í Ráfiskagrunninum eitt skifti í 1975, tá hesin skuldi fara at virka frá byrjan av. Hetta var

samstundis við útróðrarverkfallið "hjá Adolf", sum er eitt tað nærmasta vit hava verið ein kollvelting í Føroyum. M.a. var Oyggjarvegurin sperraður eitt skifti, so øll bilkeyring steðgaði. Hetta merkti, at bygðalimirnir í Ráfiskanevndini ikki sluppu til Havnar á ein avgerandi fund. Men tá útvegaði Heðin frá skrivaranum hjá útróðrarmonnum eitt skrivligt loyvi til hesar limir "frítt at sleppa til Havnar og úr aftur Havnini". Hetta loyvi skuldi so nýtast at sleppa framvið blokaduna. Men áðrenn tað kom so langt varð hon tó avtikin aftur.

Annars er Heðin sonur Petru, fødd Gregersen, úr Syðrugøtu, og Jóhannes Samuelsen, í Horni, í Havn. Konan er Marin f. Clementsen av Sandi. Heðin er bert 68 ár, so okkurt man framvegis fara at frættast frá honum.

Vit vóru við á móttøkuni og tóku nakrar myndir.

Fýra ættarlið. Heðin saman við mammu síni, soninum Dánjal og abbaðrum.

Olav Absalonsen, lærari, helt røðu.

Heðin saman við ættini: Fv. svágurin Óli, systrarnar Sigrun og Elspa, konan Marin og systkinabarnið Ebba.

Ein partur av gestunum.

SNG: Føroysk og altjóða fyrirøka

Í seinasta blaði høvdu vit eina frásøgn frá kunningarvitjan í Boulogne í Norðurfraklandi, sum Føroya Banki skipaði fyrst í september. Hugt varð eftir ymiskum fiskivinnuviðurskiftum og vitjað var á flakavirki. Sigast kann, at henda vitjanin gav eitt virðismikið innlit í, hvussu fiskivinnan arbeiðir í Europa.

Men bankin hevði eisini lagt inn eina framløgu um fiskivinnu á alheimsstøði. Hetta er sera viðkomandi, tá hugsað verður um alt prátið, sum er um altjóðagering og globalisering. Hetta er eitt mál, sum hevur serligan áhuga hjá okkum, tí tess minni eitt land er tess størri er útheimurin. Hetta merkir eisini, at tað er meira sannlíkt, at vit mugu laga okkum eftir umheiminum, enn at umheimurin fer at laga seg eftir okkum!

Í hesum sambandi varð eisini ein framløga um fyrirøkuna SNG, og var henda framløga bæði fyrir føroyingar og fransmenn. Framløgán gav ein varhuga av, hvussu tað kann bera til - eisini úr Føroyum - at arbeiða á einum altjóða støði. Carl Johansen, sum er kendur í Føroyum fyrir sína nýhugsan viðvíkjandi framleiðslu og útflutning av fiski hevði framløguna.

Hvat er SNG?

SNG stendur fyrir Shin Nihon Global, Inc, og fyrirøkkan varð stovnað í 1987 - og altjóða er hon í orðsins rætta týðningi, tí hon hevur skrivstovur kring allan heimin. Hon hevur 3.000 fólk í arbeiði

Carl hevur framløgu.

Frá vitjanini á flakavirkinum. Prísmerki verða sett á upsan, klárur at seta í handilin.

í Kina og Thailandi. Søluskvostovur eru í Japan, USA, Europa og Kina.

Hetta førir okkum til fyrirøkuna Katokichi, sum varð stovnað í 1957, og sum er skrásett á virðisbrævamarknaðinum í To-

kjo og Osaka. Hendan fyrirøkkan hevur framleiðslu í Thailandi, Malaysia, Kina og Japan. Í starvi eru 12.000 fólk og av teimum eru 3.000 í Japan. Henda fyrirøkkan keypir alla sína rávøru frá jap-

Væl var lurtað eftir Carl.

anskum innflytarum, og Japan er einasti marknaður.

Katokichi keypti 40% av SNG í 2005. Inntøkurnar hjá samlaða felagnum liggja um 3.200 mio. USD, og vinningurin áðrenn skatt er 185 mill. USD. Peningumfarið er í 700 mio. USD. Ein slík fyrirøka hevur stóran umsetning og má tí altíð hava nóg mikið í kassanum. Men hetta tal sigur eisini nakað um, at her er talan um stór tøl.

Virksemið er sera fjølbroytt, m.a. aling av einum fiskasløgum, sum kallast "catfish", men sum ikki er steinbítur, og rækjur í Vietnam. Eisini er aling av rækjum í Malaysia og Thailandi. Aling av jákupsskel er í Japan. Og so hava teir 8 trolarar í Kyrrahavinum.

Nógv fiskasløg

Rávøran til virksemd kemur úr øllum heiminum, Europa, Thailandi, Russlandi, Australia, Norðuramerika, Suðuramerika, Kina og Eystara partinum av Canada. Talan er um ein hóp av ymiskum fiskasløgum. Bert úr Europa koma eini 10 sløg, so sum makrelur, rossamakrelur, sild, svartkalvi, kalvi, lodna, rækjur og laksur og toskur úr Russlandi. Úr restini av heiminum kemur harafturat ein hópur av øðrum fiskasløgum, sum vit als ikki kenna.

SNG Europe

Síðani eru dótturfeløg, sum virka í Europa. Tað er SNG Europe og so serlig dótturfeløg fyrir Frakland og Týskland. Hesi feløg fáast við keyp, framleiðslu, innflutning, figg-

ing, goymslu og flutning.

Tilsamans í Europe verða seld 8.000 tons av lidnari framleiðslu sum serliga fer fram í Kina og Kili. Men pakkingin fer fram í Boulogne, hagani vøran eisini verður send til keypararnar. Framleiðslan hevur lønt seg síðan 1998.

SNG í Fraklandi hevur hesa filosofi: Tað, sum onnur ikki kunnu gera, skulu vit gera so væl, sum vit kunnu.

Tað er í hesi fyrirøkuni, at Føroyar koma inn í myndini, tí ein av eigarunum er júst Carl Johansen. Í hesi deildini arbeiða 5 fólk fyrst og fremst við sølu og skipan av flutningi til kundar. Upprunliga var hetta felagið stovnað sum ein laksafyrirøka, men nú er arbeiðsikið - umframt villan

Luttakarar á kunningarferð í Boulogne.

Franskir fiskimenn. Hesir fækkast eisini í tali.

Vit hava enn eina mynd frá fótbóltskappingini, sum ikki tykist at hava áhuga hjá føroysku ítróttarpressuni. Hetta var eitt felags átak móti rasismu áðrenn dysturin byrjar.

og aldan laks - botnfiskur úr bæði Atlantshavinum og Kyrrahavinum, jákups-skel og onnur skeljadjór og fiskur úr (feskum) vøtnum. Tað hevur gingið stútt framá síðan stovnanina í ár 2000. Serliga er vøksturin stórur í teirri mongd, sum arbeitt verður við. Hetta er eisini vegna tað, at virkisøkið er økt við fleiri fiskasløgum.

Framtíðin

Um framtíðina hjá SNG France sigur Carl, at roknast kann við færri og størri kundum og við størri gjøgnumskygni í marknaðinum. Eisini skal roknast við, at alt fer at ganga nógv skjótari fyri seg, og at neyðugt verður við kvikari tillaging til broytingar.

Tær vørur, sum dentur

skal leggjast á, er fyrst og fremst "chilled", t.v.s. køldar vørur, sum verða seldar í kølidiskum í stórum handlum. Dentur skal eisini leggjast á fiskavørur til serligar fólkabólkar. Hetta kundi verið ræstur fiskur til føroyingar uttanlands! Men tað verður ivaleyst meiri hugsað um størri fólkæindir, sum t.d. japanar í Europa, sum er ein sera stórur bólkur.

Neyðugt er eisini at vera skjótur á sjóvarfallinum við nýggjum fiskasløgum, nýggjum framleiðslum og nýggjari framleiðslutøkni. Tað ræður eisini um at kostnaðurin er so lágur sum gjørligt, og at avgerðirnar verða tiknar skjótt.

Lyklaorðini eru, at iløgur skulu gerast menniskjatilfeingið við frálæru og upplæring og at arbeiddast

skal um allan heimin. Sjálv framleiðslan skal fara fram í láglønarlondum, tó við eini skilagóðari nýtslu av automatiskum maskinútbúnaði.

Tá fer at bera til á øðrum arbeiðsøkjum eisini at vera til staðar á marknaðum, har lønirnar eru høggar og/ella har tað er vøkstur.

Vit halda hetta ljóða sera spennandi og vóna, at hetta kann vera ein av leiðunum at sleppa okkum úr tí niðurgongd, sum vit uppliva beint nú.

Tey sum vilja vita meira um SNG kunnu fara inn á heimasíðuna:

www.sng.co.jp .

Gluggaglæma 2005

Vit hava verið á gátt á framsýningini Gluggaglæma í Müllers pakkhúsi. Tað var hugtakandi at síggja, hvussu nógv tað ber til at fáa burtur úr, bert hugflogið er til staðar, sum tað er hjá hesum kvinnum, ið lut-

taka í framsýningini. Og kvinnur ber til at siga, tí tær eru fleiri enn 30, meðan menninir kunnu teljast á einari hond.

Men her talan um nýhugsan so tað forslær, og tað skal tá vera heilt merkiligt, um ikki okkurt

vinnuligt kann fara at spyrjast burturúr. Ein partur av framsýningini er eisini í Norðurlandahúsinum, og er hon opin til 30. september.

Vit vóru inni á gólvnum

Jóna Lindenskov sæst her við sápu, sum dóttirin Elin hevur gjørt. Hon er gjørd burtur úr ektaðum føroyskum tilfari, nevniliga tálq.

Hetta kundi verið úr Paris, men hetta eru pløgg, sum eru gjørd í Føroyum.

Lena Lastein er ein av hesum sjáldsomu útlendingum, sum gerast føroyingar burturav, og sum eisini læra seg føroyskt. Lena kemur úr Týsklandi. Hon hevur danska mammu, men pápin var av jødisk/polskari ætt. Omman og abbin rýmdu hvør sína leið úr Polen undir seinna heimsbardaga. Abbin hvarv, men omman kom til Týsklands við pápa Lenu, har tey búsettust. Lena er havfrøðingur, men fæst nógv við handaligt arbeiði og harvið bæði karðing og spinning. Frá sínum uppruna frá polskum jødum er Lena endað á Eiði, har hon er blivin ein virdur partur av bygðalívinum og verður roknað sum eiðisfólk. Hon var á framsýningini saman við Annebin Ellingsgaard. Her karar Lena.

Sum greitt frá í seinasta blaði hevði Sjómannasamband Íslands formansfund í Føroyum tann 17. september. Hetta var ein fundur millum stjórnina í Sjómannasambandinum og formenninir í teimum ymisku limafeløgum.

Á fundinum varð tingast um tey mál, sum viðvíkja fiskimonnum, so sum sáttmálaviðurskipti, dýra oljan og onnur mál.

Upprunaliga var ætlanin, at 55 fólk skuldu koma henda vegin, men endaliga talið gjørdist 48. Ein orsök til fráfalið var, at formaðurin í Sjómannafelagnum í Reykjavík hevði við báti sínum siglt á eitt sker í havnini í Reykjavík. Sjálvur varð hann bjargaður saman við konu og dóttir, men var illa skaddur. Tvey onnur, sum vóru í bátinum, druknaðu. Annað hesum var Friðrik Hermannsson, sum var lögfrøðingur hjá íslenska maskinmeistarafelagnum, og sum FF formaðurin kendi væl frá altjóða fundum. Óli bað íslensku gestirnar heilsa teimum avvarðandi heima í Íslandi og siga frá okkara samkenslu við teimum, sum høvdu mist.

Óli Jacobsen hevði eina framløgu á fundinum, har hann greiddi frá sambandinum millum Føroyar og Ísland og millum fiskimennin í báðum londunum.

Gott samband

Sum vit fyrr hava nevnt hevur altíð sera gott samband verið millum Føroya Fiskimannafelag og Sjómannasamband Íslands. Bæði feløgin hava somu áhugamál og sama virkisøki. Seinastu nógvu árin hava vit serliga havt samband við tveir formenn í sjómannasambandinum.

Fundarfólk hjá Sjómansheiminum.

Vitjanin hjá Sjómannasambandi Íslands

Tann fyrri er Oskar Vigfússon, sum eisini er ein ímynd av góðu viðurskiptinum millum Føroyar og Ísland. Ikki minst takkað verið føroysku konuni, Nicolínu. Og so er tað sitandi formaðurin Sævar Gunnarsson, sum vit eisini hava havt stak gott samstarv við. Tað sama er galdandi fyri Holmgeir Jónsson, sum er skrivari hjá Sjómannasambandinum.

Føroya

Fiskimannafelag
Síðani fingur gestirnir eina frágreiðing um Føroya Fiskimannafelag - frá stovnan og til virkseimið í dag.

Ein rúgva av skrivligum tilfari varð býtt út, so sum ársfrágreiðing og annað. Óli greiddi frá, at hann í 1958 fór til skips við slupp til Íslands, sum var vanligt hjá ungum dreingjum á bygd tá í tíðini. Hetta var hansara fyrsta ferð til Íslands og fóru teir inn á Ísafjørðin.

Óli greiddi eisini frá, at nógv verður gjørt fyri at kunna fiskimenn, m.a. gjøgnum FF-blaðið, sum er blað fiskimanna. Her hava vit tilfar um fiskivinnuviðurskipti, fakfelagsviðurskipti, samfelagsviðurskipti og søgulig viðurskipti. Her verður serligur dentur lagdur á søgu fiskimanna.

Vit royna at gera blaðið øðrvísi enn hini bløðini. Og vit lýsa eisini samfelagsmál heilt óheft av politiskum áhugamálum, og tað kann so ikki sigast um hinar fjølmiðlarnar. Vit eru fegin um, at tey eru nógv, sum meta okkara blað at vera tað besta blaðið í landinum.

Alt sum stendur í FF-blaðnum verður eisini lagt inn á heimasíðu okkara: www.fiskimannafelag.fo, og heilt nógv tilfar hevur verið í blaðnum um Íslandi og úr Íslandi.

Formaður Sævar Gunnarsson setur fundin á sjómansheiminum, meðan skrivarin Holmgeir Jónsson situr undir liðini á honum.

Ísland stóran týðning fyri Føroyar
Ísland hevur til allar tíðir havt ómetaligan týðning fyri Føroyar. Vit hava jú sama uppruna, men okkara fiskiskapur við Ísland seinastu góðu hundrad árin hevur avgerandi týðning fyri Føroyar.

Vit byrjaðu í 19. öld at fiska undir Íslandi og at rógva út frá landi. Longu í 1901 vóru 83 føroysk skip og veiddu undir Íslandi. Tilsamans vóru 1122 menn umborð. Samlaða veiðan hetta árið var 2.866 tons av saltfiski.

Fara vit fram til 1934 vóru 155 skip við 3.500 monnum undir Íslandi, og hesi skipini veiddu 11.000 t. av saltfiski. Hetta merkir, at ein stórir partur av øllum arbeidsfórum monnum í Føroyum vóru undir Íslandi frá vár til heyst við einum steðgi millum túrarnar.

Tað er óneyðugt at siga, at hetta hevur verið við til at skapa eitt serligt samband millum londini. Og so er tað ikki minst tann lagnufelagsskapur, sum hevur verið millum Føroyar og Íslands, tá hugsað verður um teir hundradtals føroysku fiskimennin, sum eru deyðir við Íslands strendur, og eitt fitt tal av teimum hava fingið grøv í Íslandi. Skipini vóru jú sera illa útgjörd, og ofta hendi tað, at skipini bara hvurvu og einki hoyrdist frá teimum aftur, og her vóru nógvir sorgarleikir, tá flestu menn í eini bygd ikki komu aftur. Men tey eftirsitandi mentu seg aftur og megnadu at halda áfram við lívinum.

Júst hesi viðurskipti eru ein partur av føroyska samleikanum. Hetta hava vit sæð, tá vit hava verið við í fyrireikingum av

ferðum til Íslands, har eftirkomarar hava havt høvi at sæð, hvar teirra ættarfólk lótu lív ella hvar onnur vórðu bjargað.

50-árin vóru ein serlig tíð fyri viðurskiptini millum Føroyar og Íslands. Hetta var ta tíðarskeiðið, tá ið upp til 1.400 føroyingar fóru til Íslands at vinna, teir flestu umborð á trolarum. Her kann verða nevnt, at í ár eru 50 ár liðin, síðani "Egil Reyði" fórst við Grønulíð á Ísafirði. Manningin var 34, og av hesum vóru 19 føroyingar, og var hetta vanligt tá. Alt hetta er nú søga. Men seinastu árin hava Føroyar og Ísland havt fiskiveiðusáttmála, sum hevur havt stóran týðning fyri okkum.

Nýtt skeið

Nú er eitt nýtt tíðarskeið byrjað millum londini. Sum øllum kunnugt, so hava danir verið harrafólkið í Føroyum í nærum 1.000 ár. Men nú er við at venda, og nú sær út til, at tað bliva íslendingar, sum fara at verða harrafólkið. Teir keypa størri og størri partar av okkara vinnulívið, og hvønn morgun vakna vit spent at hoyra í tíðindunum, hvat íslendingar nú hava keypt. Hetta skapar eitt sindur av ótryggleika í Føroyum. Tó eru føroyingar samdir um, at íslendingar eru góðir at hava sum vinir, men hvussu teir eru at hava sum harrar, vita vit ikki rættuliga enn!

Støðan í Føroyum
Greitt varð eisini frá støðuni í Føroyum. Vit høvdu vónað, at alingin fór at gerast eitt alternativ ella ískoyti til fiskivinnuna, men so var ikki, sum støðan er í løtuni. Kanska fer hetta at broytast aftur.

Eisini varð greitt frá høvuðsmunum millum Føroyar og Ísland, tá tað ræður um fiskiveiðu. Taka vit botnfiskaveiðuna og sammeta við Ísland, so vita vit, at í Íslandi er toskur høvuðsgrundarlag-

Martin Juel Jarnskor greiðir frá.

Thorvald Joensen, uttast t.h., sóknarformaður í FF, tá Óli Jacobsen fór til skips í 1958, var í fleiri ár við íslenskum trolarum.

Tv. Petur Højgaard, sum er gamal fiskimaður saman við gesti úr Íslandi. Petur mundi vera tann elsti á samkomuni, hóast tað ikki sæst á honum. Hann er 87 ára gamal.

Hargarð Tvørfoss, okkara sóknarformaður í Gøtu, hevur eisini fiskað við íslenskum trolarum. Her greiðir hann frá.

Borðhald á fiskavirkinum í Gøtu.

ið, og toskur hevur altíð góðan prís. Men hjá okkum er høvuðsveiðan upsi, sum er ein lágprísvøra. Vit hava beint nú verið í Fraklandi og hava fingið staðfest, at virði á upsi er bert 1/4 av toski. Hetta lýsir sera væl okkara støðu og hetta merkist ikki minst beint nú, ið meginparturin av veiðuni hevur verið upsi, og lítið

Fríðrik Hermansson, ið druknaði í vanlukkuni, sum er umrødd í greinini.

av toski hevur verið at fingið. Víst varð eisini til tilfar um fiskidagaskipanina.

Um fiskaprísirnir varð sagt, at fram til 1990 høvdu Føroyar eina fastprísskipan, har prísirnir vóru ásettir av eini nevnd.

Síðani tá hava vit havt marknaðarbúskap við fríari kapping um fiskin. Her hevur FF eisini átt sín leiklut, m.a. sum partaeigari og við luttøku í nevndini hjá Fiskamarknaði Føroya. Henda fyrirøkan er nú umskipað, so Fiskamarknaðurin bert selur fisk, meðan Landingarmiðstöðin landar o.t. Hetta er eitt framstig hjá fiskimonnum til at fáa rættan prís fyri fiskin.

Sigast kann, at Fiskamarknaðurin er avgerandi fyri prísir á øllum fiskinum, sum føroyskir fiskimenn fáa, antin beinleiðis ella óbeinleiðis.

Føroyskir fiskimenn hava eina minstulønarskipan, sum tryggjar teimum á hvørjum degi á túrinum eina dagløn hjá arbeidara við 8 tímum = kr. 903.

Teir hava eisini eina skattaskipan, sum hevur við sær, at fiskimenn verða skattaðir av 86% av inn-tøkum upp til kr. 470.000. Frá “akademiska toppinum” hevur verið stór mótstøða ímóti hesi skipan, og í okkara ársfrágreiðing er nágreiniliga greitt frá, tá vit fingu danska TV2 at taka aftur falskan tíðindaflutning um hetta mál.

Útferðin
Sunnudagin 18. septemb-
er varð skipað fyri útferð.
Fyrst varð farið norður til
Gjáar. Á vegnum norður
varð steðgað á og hugt
serliga væl eftir Risanum
og Kellingini, og trivið
varð í søguna um, tá ætlanin
varð at flyta Føroyar til
Ísland, men tibatetur
kom sólin upp Henda
søgan er ikki heilt óaktuel
í hesum døgum!

Síðani var farið til Gøtu,
sum hevur eitt serligt
tilknýti til FF, tí tað vóru
fiskimenn higani, sum í
1910 - ella fyri júst 95
árum síðani - tóku stig til
at stovna FF. Vitjað varð í
nýggju kirkjuna og í gamla
partinum av bygdini í
Norðragøtu við Blásastovu
og gomlu kirkjuni. Vitjað
varð í heiminum hjá Hans
Jacob Havstreyim, sum
varð valdur til formann í

FF í 1932, men sum
druknaði undir Íslandi
sama vár. Úr Gøtu kom
eisini fyrsti formaður í
felagnum, Símun Pauli úr
Konoy, og tann sitandi
formaðurin er eisini úr
sama grannalagi í Gøtu
beint við Tróndargrund,
har tann í Íslandi so væl
kendi Tróndur í Gøtu, búði.

FF bjóðaði til morgun-
mat í kantinuni á Fiska-
virkinum í Gøtu. Oddfríð-

ur Gregersen greiddi frá
virkini og Árant greiddi
frá gomlu Gøtu og Forn-
minnissavninum. Og her
hittu íslendingarnir eisini
nakrar av teimum fiski-
monnum, sum vóru við
íslenskum trolarum í
1950-unum.

Hóast veðrið ikki var av
tí besta, so fingu íslensku
gestirnir eina frálíka ferð.

Hetta eru teir av nevndini í Sjómannasamband Íslands sum vóru við í Føroyum og konur teirra. F.v. Jón Ingi, úr Neskaupstaði á Eysturlandinum, kona hansara, Helga, kona Holmgeir, Jón Roscant Thórarinsson, úr Hafnafirði, Holmgeir Jónsson, skrivari, Óluf, kona Sævar, Sævar Gunnarsson, formaður í Sjómannasambandinum, Elias Bjørnsson, úr Vestmannaoyggjum og Hildur, kona hansara.

Maud t.v.saman við Lorraine Britten, tá hon vitjaði í fjør.

Hóast tað ikki kom óvæntað, so var tað kortini hugstoytt at frætta deyðsboðini av Maud Heinesen. Hon gjørdist bert 69 ára gomul. Vit komu at kennast í 1966 tá vit komu at sita saman á veg til Suðuroyar við tí tá nýggja "Pride". Eg visti, at føroyska deildin av Amnesty International var stovnað árið frammanundan, og at Maud var ein av stovnarunum og eisini var í nevndini. Hesin túrur við "Pride" førði til, at eg gjørdist limur í hesum felagsskapi, og í 1971 gjørdist eg nevndarlimur saman við Maud sum formanni og seinni sum nevndarlim.

Frá fyrsta degi merktist, at Maud var ein eldsál, sum vildi nýta sínar kreftir at hjálpa øðrum, sum vóru verri fyri, og sum í hesum førinum vóru samvitskufangar. Í hesum arbeiði nýtti hon ein stóran part av síni stóru arbeiðsorku.

Amnesty International virkaði m.a. á tann hátt, at ávísir bólkur tóku sær av ávísam fangum, sum boð komu um av høvuðsstoðini í London. Á hend-

an hátt fingur vit felags kenningar í Madrid, sum bundu okkum saman.

Arturo
Bólkurin hjá Maud fekk boð um ein fanga, sum kom at hava lívslangan týðning fyri hana, hóast hann sjálvur fekk eitt alt ov stutt lív.

Talan var um ein ungan spanskan verkfrøðilesandi - Arturo Mora Sainz, f. 1947. Hetta var undir Francostýrinum, sum var merkt av einaræði, tá tað ikki var lukkligt at ganga ímóti teimum ráðandi. Hetta gjørdi Arturo, tá hann býtti út bløð, sum mótmæltu deyðadómum yvir baskarar, og tað kom at kosta honum dýrt. Hann varð fyrstu ferð handtikin í 1969, tá ið hann eisini var undir torturi í 3 vikur. Hann varð dæmdur fyra ára fongsul, men aftaná stórt trýst - ikki minst frá Al Føroya Deild - varð Arturo latin leysur í 1972. Maud fekk í fyrsta umfari samband við mammu hansara og seinni eisini við unnustuna. Og tað var ein stórir dagur hjá Maud, tá ið hon fyrst fekk fjarrit um leys-

Til minnis um Maud:

Var ein av teimum sum gjørdi heimin betri

latingina, og síðan hoyrði málið í honum í telefonini.

Maud hitti Arturo og gentuna Marie José í 1974, og hetta gjørdist vinskapur fyri lívið. Sjálvur var eg í Madrid í 1976, tá eg eisini hitti tey. Tá var Franco deyður árið frammanundan, og linni var við at koma í politisku viðurskiftini. Alt bendi á eina glasliga framtíð hjá teimum. Í 1978 giftust tey bæði, men bert 18 dagar eftir brúdleypið doyði Arturo av eini ferðsluvánlukku. Hetta var so ræðuligt, sum tað kundi vera. Serstakliga fyri ungu einkjuna og mammuna, men eisini tí tað var júst slíkum monnum, tað unga spanska fólkaræðið hevði brúk fyri. Hetta vóru eisini sorgarboð í Føroyum. Og Maud hevur sagt, at hon hevur sjáldan grátið so nógv, sum tá ið hon fekk deyðsboðini av Arturo.

Men vinskapurin helt áfram við Mariu José, sum - tá nøkur ár vóru gingin - giftist við Alfredo og fingur tey tvey børn. Vit skriva saman í minsta lagi eina ferð um árið - til jóla. Men nú hava tey so fingið syrgiliga boðini um at vinkona teirra Maud er farin.

Hendan søgan er eitt prógv um, at tað arbeiðið, sum Amnesty ger, ger mun, eisini um tað verður gjørt í einum so lítlum

landi sum okkara. Eitt annað dømi um hetta, er søgan um Anettu Wang og Lorraine Britten úr Suðurafríka, sum seinasta summar var í Føroyum at takka fyri stuðulin, hon og maðurin fingur, tá ið hann sat fangi. Lorraine og Maud hittust eisini tá, og sum tað sæst á myndini - hava tær havt okkurt at tosa saman um.

Lisa

Maud var dóttir Onnu og Otto Brimheim. Men hon vaks upp hjá Lisu og Eliseus Jacobsen í Klaksvík, sum hon metti sum síni foreldur. Lisa var eitt serstakt fróðarfolk, sum dugdi so sera væl at greiða frá. Vit hava fyrr havt frásøgn um, tá ið hon sum blaðung genta undir 1. heimsbardaga, tá ið útróðrarbátarnir máttu brúka dálkandi lýsi sum brenni-evni, kom við hugskotinum um at nýta land at reinsa motorarnar við. Hetta varð eisini roynt og vísti seg at rigga. 85 ár seinni er tað sama staðfest av fremstu vísindamonnum.

Eg visti, at Maud fyri mongum árum síðani hevði tikið Lisu uppá band og hevði skrivað tað av, sum hon hevði greitt frá. Fyri góðum ári síðani, hitti eg Maud og beri uppá mál, um tað ikki hevði verið stuttligt at prenta frásøgnina hjá Lisu í FF-blaðnum. Hetta gjørdist hon sera spent uppá, og hon fór at snøgga frásøgnina til prentingar. Og tann, sum kennir til slíkt arbeiði, veit, at hetta er arbeiði, sum tekur nógva tíð. Og mitt undir hesum arbeiðinum gerst Maud sjúk, men fær tó gjørt tað liðugt. Tað eydnaðist frá Maud og øðrum góðum fólki at fáa góðar myndir til frásøgn-

Fosturforeldrini Lisa og Eliseus. Eitt tað seinasta avrikið hjá Maud var at fáa sett frásøgnina hjá Lisu setta á blað í FF-blaðnum.

ina, sum tískil var prentað í trimum pørtum í bløðunum 328, 329 og 330 og

Arturo úr Madrid. Maud hevur sjáldan grátið so, nógv sum tá hon fekk deyðsboðini av Arturo.

er at finna á heimasíðuni: www.fiskimannafelag.fo.

Við hesi frásøgn eydnaðist at fáa á prent enn eitt virðismikið íkast til okkara siðsøgu. Millum tað, sum Lisa greiddi frá, var lívið og læknavísind hjá vanligum fólki í Mikladali, og eisini um, tá Eliseus var við "Ernestinu" feigdartúrini í 1930, og hann var ein av teimum bjargaðu. Eisini var nógv úr Leirvík. Hetta var tilfar, sum okkara lesarar vóru sera fegnir um. Men Maud var eisini fegin um, at hon fekk sett mammuni eitt minni á hendan hátt. Sigast kann, at hetta hendi í seinastu løtu. Hon hevði eisini hug at skunda undir arbeiðið! Og tað vísti seg, at bert fáar mánaðir seinni hevði tað neyvan verið gjørligt.

Maud tók fleiri ferðir til, at hon vildi so fegin seta Arturo eitt minni. Hon hevði nógva tilfar og brævaskifti, men sjúkan forðaði fyri, at arbeiðið varð gjørt liðugt. Men vónandi kann hetta framvegis verða gjørt, so tað kann gerast eitt minni um tey bæði. Tað er so nógva annað, sum kundi verið sagt um Maud, og tað man onkur annar fara at gera.

Í stuttum kann eg bert siga, at Maud var ein av teimum menniskjum, sum royndu at gera heimin betri at liva í.

Ærað verið minnið um hana.

Ó.

Her síggja vit Mariu José við manni og døtrum. Vit hava beint frætt frá henni, og hon harmast sera nógv deyðsboðini av Maud, sum hon metti sum eina stóra persónligheit og ein góðan vin. Hon letur heilsa í Føroyum.

Maud saman við fosturbeiggjanum Jógvan Tróndheim.

Tað var fyrst í 1980-unum, at fakfeløg í Føroyum, Íslandi og Grønlandi tóku seg saman í felagsskap við tí endamáli at styrkja samstarvið millum feløgini og harvið eisini millum londini.

Tað týðningarmesta í hesum samstarvi eru árliku fundirnir millum feløgini, sum uppá skift verða hildnir í teimum ymisku londunum. Í fjør var fundurin í Føroyum. Í ár var hann í Grønlandi og komandi ár verður hann so í Íslandi.

Hesin ársfundur hevur verið hildin 23.-25. august í Qaqortoq/Julianehåb. Á skránni var tað vanliga, sum hoyrir til ein aðalfund. Umframt var frágreiðing frá teimum ymisku londunum við serligum denti á viðurskiptini hjá vertslandinum. Úr Føroyum luttóku Ingeborg Vinther frá Føroya Arbeðarafelag, Eyðun Johansen frá Føroya Fiskimannafelag og Poul Øregaard frá Handverkarafelagnum.

Her verður bert gjørdur ein stuttur samandrættur av framløguni hjá hvørjum einstøkum landi.

Grønland

Grønland hevur á leið somu trupulleikar sum vit við fiskaprísnum, men serliga hart raka lágu rækjuprísirnir Grønland, tí nærum allur fiskaútflutningur úr Grønlandi er rækjur. Afturfyri hava teir ein hóp av teimum, og teir kunnu fiska nærum so nógv av rækjum sum teir vilja. Tó hevur vaksandi fiskiskapurin ikki vígað upp ímóti prísfallinum. Hetta hevur síðani ár 2000 merkt nagatódni í búskaparvækstri, við einum javnt hækkandi arbeiðsloysi, sum bert í býnum eru uml. 1.900 fólk, ella svarandi til uml. 7%. Í byggunum er arbeiðsloysið munandi hægri, heilt upp í 22% norðantil í landinum. Nógv størsta arbeiðsloysi er millum ófaklærd.

Í Grønlandi hava tey ikki nakran skipaðan arbeiðsloysistudul. Tey arbeiðsleysu koma undir vanligu almánalógirnar.

Arbeðaraháskúlin, har fundurin varð hildin.

Greitt varð eisini frá sáttmálasamráðingum. Í 2003 vórðu sáttmálar gjørdir fyri eitt trý ára skeið, t.v.s. fram til 2006. Samlaða hækkingin fyri alt skeiðið er eitt sindur ymisk, men var um 9% í miðal fyri alt tíðarskeiðið. Roknað verður við nakað minni prís-vækstri enn lønarhækkingin, so talan er um ein lítlan reallønarvækstur.

Grønlandska landsstýrið hevur sett sær fyri at fáa ein sjálvberandi búskap, so landið - sum frá líður kann fáa sjálvstýri. Hetta málið skal náast við størri framleiðslu og harvið størri inntøkum og minking í almennu út-reiðslunum. Hetta seinna kemur eisini at merkjast hjá vanliga fólkinum.

Ætlanin er eisini at fáa ein meiri virknan útbúgvingarpolitikk. Talið av fólki við førleikagevandi útbúgving í Grønlandi er uppá seg bert helvtin av tí í Danmark, so her er nógv at heinta, og hetta ætla grønlandska myndugleikarnir eisini at gera. Og hetta skal eisini siggjast aftur á fíggarlógini við munandi hægri játtanum.

Hesar játtanir skulu fíggiast við avtøku av studningum millum annað til kópaskinn, sum veiðumenninir fáa. Eisini verður játtanin til strandferðsluna avtakin. Hetta fer at merkja, at nú verður í nógv størri mun neyðugt at flúgva millum býirnar,

og kann roknast við, at hetta verður munandi dýrari.

Eitt annað tiltak er at taka av grundregluna um, at øll gjalda tað sama fyri hita, vatn og el, uttan mun til framleiðslukostnaðin. Hetta kemur serliga at merkjast í smærri byggunum, har rokningin fer at økjast munandi, hóast hækkingini ikki kann vera meira enn 50%. Hetta fer helst at hava við sær burturflytingar úr byggunum.

Rikin verður ein arbeiðsmarknaðarpolitikkur, sum m.a. er grundaður á at minka um talið á serliga danskari arbeiðsmegi, og skuldi hetta verið til gagns fyri tey fastbúgvandi.

Eisini skal almannapolitikkurin skipast soleiðis, at skilt verður ímillum tey, hvørs "einasti" trupulleiki er arbeiðsloysi, og tey, sum eisini hava sosialar trupulleikar.

Annars kunnu okkara lesarar fylgja við í gongdini í Grønlandi gjøgnum "okkara mann" í Grønlandi Kára við Stein.

Ísland

Í Íslandi gongur væl fíggarliga, sum vit eisini merkja fylgjarnar av í Føroyum. Her eru teir eisini í ferð við størstu ílegging í søgu Íslands, nevniliga eitt nýtt orkuverk á eysturlandinum, sum m.a. skal veita streym til eitt nýtt aluminiumsverk. Tað

hevur annars verið tosað um, at vit skulu sleppa at binda í her.

Roknað verður tó við, at búskaparvækstur fer at minka, sum tað kemur út í komandi ár, og tá verður eisini roknað við hægri prís-vækstri, upp til 6,3%. Hetta merkist ikki minst á húsaprísunum í Reykjavík, sum eftir einum ári eru hækkaðir við upp til 40%.

Keypiorðan hjá løntakarum er økt 2,3% seinasta árið. Hon fer at økjast enn meira við lægri arbeiðsloysi og skattalækkingum.

Arbeiðsloysið í Íslandi er 2,3%, og er nú tað lægsta síðan 2002. Men langtíðararbeiðsloysið er ikki minkað. Talan er í dag um 1.400 persónar í hesum bólki. Annars er tað serliga innan fyri arbeiði hjá monnum, at arbeiðsloysið minkar.

Á vári 2004 vóru nýggir sáttmálar gjørdir, og eru hetta 4 ára sáttmálar, sum galda heilt fram til endan á 2007. Samlaða lønarhækkingin var 15,8%. Afturat hesum kemur økt ískoyti til ymiskar grunnar. Fortreytin fyri sáttmálanum er tó, at prís-vækstur in ikki fer upp um 2,5%. Tað er eitt serligt íslendskt fyrbrigdi at hava slíka fyritleyð í sáttmálanum. Hetta er ikki so býtt heldur, tí tað leggur trýst á stjórnina um at royna at halda prísnum niðri, har hon hevur møguleika fyri tí. Annars kann sáttmálin sigast upp við hvørt árslok, um dýrtíðin fer upp um nevndu 2,5%, og við gongdini nú kann roknast við, at hetta fer at henda nú við árslok.

Í november 2004 gjørdur fólkaskúlalærarar nýggjan sáttmála eftir verkfall í 8 vikur. Úrslitið gjørdist 32% hægri útreiðslur fyri kommunurnar. Fyrst í hesum árinum fingur alment

løntu 20% uppá lønirnar.

Verandi ríkisstjórnin hevur nú sitið í 10 ár. Tó hevur verið tann broyting, at David Oddsson fyrst legði frá sær sum forsætisráðharri, og nú fer hann heilt burtur úr politikki. Sambært veljarkanningum hevur stjórnin í løtuni ikki meirilutan.

Javnaðarflokkurin, sum er í andstöðu, hevur fingið ein nýggjan leiðara, og er hetta Ingibjörg Sólrún Gísladóttir, sum var borgarstjóri í Reykjavík frá 1994 til 2003. Roknað verður við, at hon hevur góðan møguleika at gerast komandi forsætisráðharri Íslands.

Føroyar

Ingeborg greiddi frá stöðuni hjá arbeiðarum, har dentur fyrst varð lagdur á seinastu sáttmálasamráðingar. Tað var ikki serliga hugaligt at skula enda samráðingarnar uttan nakra beinleiðis lønarhækking, men hetta var so íkastid til at geva flaka- og fiskavirkjum møguleikan at koma fyri seg. Enn sæst tó einki til meira arbeiði fyri tað. Tað vóru misjavnar meiningar um úrslitið, men tey flestu hildu tó, at tað var betri at arbeiðs-

plássini vóru tryggjað, nú stöðan er, sum hon er.

Í løtuni er fíggarlig kreppa við meiri enn 1.000 arbeiðsleysum og einum stórum undirskoti á fíggarløgtingslógini í ár, sum ikki verður minni komandi ár.

Tað verður spennandi at frætta, hvussu tað fer at gangast við samráðingunum á almenna arbeiðsmarknaðinum.

Framløgð varð eisini frágreiðingin um "Kanning av lønargongd og livikorum í Føroyum", sum FA hevur latið gjørt. Hon avísir tað, sum hevur verið sagt um, at lønirnar í Føroyum eru øktar so nógv meira enn í okkara grannalondum. Frágreiðingin er annars sera áhugaverd við nógvum viðkomandi tølum.

FF legði fram tilfar, sum lýsti stöðuna hjá fiskimonnum og fiskivinnuni. Felagið eigur tilfar á donskum, sum kann verða nýtt við eitt slíkt høvi. Her er stöðan eisini tann, at inntøkurnar eru farnar nógv seinnu árinum, og tað eru krepputekin í fiskivinnuni.

Handverkarafelagið vísti eisini á sína lønargongd, sum er nakað tann sama sum í restini av arbeiðsmarknaðinum. Tað er minni at gera nú í byggingivinnuni, og tí eru fleiri handverkarar, sum fara uttanlands at arbeiða.

Sum vanligt er á øllum slíkum fundum varð eisini skipað fyri eini útferð, og var hon til Narsaq og innlandsisín.

Talan var um ein gagnligan fund. Spurningurin er bert, hvussu samstarvið kann økjast. Tað hevur verið frammi at fáa eina heimasíðu, har tað lættliga skal bera til at finna faklig og vinnulig tíðindi hjá hesum trimum londunum. Sum tað skilst verður arbeitt við tí.

Men um hetta frætta vit kanska nærri.

Fundurin

Óløj Stefánsdóttir úr Íslandi og Ingeborg Vinther.

Meira um ræðuleikarnar í Theresienstadt

Í næstseinasta blað hövdu vit seinna partin av frásøgnini hjá Honnu Ben Yami um hvussu hon upplivdi nasismuna á egnum kroppi. M.a. við at verða send til KZ-leguna Thesienstadt, har hon enn tá fekk ferðaboð til tann vissa deyðan í Auschwitz. Men hon varð bjargað við teirri grundgeving, at hon var ov sjúk til ferðina! Tískil gjørdist hon ein av teimum fáu útivið 150.000 sum komu til leguna, sum slapp undan við lívinum.

Higar vórðu eisini danskir jødar sendir, tá Hitler fór eftir teimum. Ein av teimum var M. Friediger, sum var høvuðsrabbinari í Keypmannahavn. Komin heim aftur skrivaði hann eina bók um leguna við øllum hennara ræðuleikum. Hansara mest skakandi frásagnir vóru um, tá “transportboðini” komu. Nú skuldu so og so nógv avstað dagin eftir, og jødiska ráðið skuldi sjálvt seta navn á tey farandi. Og tað er hjartaskerandi at lesa hansara frásøgn um hendan partin av “lívinum” í leguni.

Í blaði nr. 321 endurgóvu vit ein part úr bókini hjá honum, sum snúði seg um transportarnar, og kann hon lesast á heimasíðuni hjá FF. Hesa ferð fara vit at endurgeva ein annan part í bókini:

Efter oktober-transporterne 1944 Jeg har flere Gange nævnt Transporterne i September – Oktober 1944. Den tyske Ledelse har ved disse Transporter udvist en Kynisme, der trods enhver Beskrivelse. Som ved alle med Sadisme udspønsede Chikanerier begyndte de velovervejede Pinsler Dagen før Jødernes højeste Helligdag, Forsoningsdagen. Luften var ladet med Elektricitet. Vi var klare over, at noget var i Gære, og Ordet “Transport” fik hele Ghettoen til at gyse.

En aften blev det bekendtgjort, at Dr. Epstein afholder en “Appel” i Hamburgerkasernen. Det er Kl. 9. Bælgmørkt! Mindst 10.000 Mennesker tager Opstilling i Gaarden. Man ser kun Silhouetter, det hele ser saa spøgelsesagtigt ud. Man drøfter halvhøjt, hvad der mon skal ske. Det er, som

havde der sat sig noget paa Stemmebaandet. I et Hjørne af den vældige Kasernegaard tændes der pludselig en Lommelygte. Alles Opmærksomhed vender sig mod dette Lys. Der er intet at se, kun det lille Lys fra Lommelygte. Dr. Epstein begynder at tale. Ingen ser ham, vi hører ham kun. Han taler højt og meget accentueret, for at alle skal høre og forstaa ham. “I Overmorgen” – det er altsaa selve Forsoningsdagen – “afgaar der igen en Transport med 5.000 Arbejdere. Der tages ikke mere Hensyn til “Familienzerreissung”. Mænd maa skilles fra Hustru og Børn. Kun arbejdsdygtige Mænd skal i denne Transport. Kvinderne maa blive tilbage. Dänen sind ausgeschlossen.

Danskerne er udelukket fra Transporten, i hvert Fald fra denne. To Gange før maatte jeg selv gribe ind imod, at Danske sendtes af Sted, nu er det en Ordre. Vi Danskere er glade og lykkelige, men dybt bedrøvede over de andres Skæbne. Tavse og rædselsslagne gaar alle hjem. 5.000 – et stort Tal, næsten alle de unge skal i Transporten! Hvilken Tragédie. Hustruer og Børn maa ikke komme med. Familier bliver sønderrevet. I Aarevis har de holdt sammen, lidt sammen, kæmpet sammen, hjulpet hinanden, trøstet hinan-

den og haabet med hinanden, og nu maa de skilles.

Sum at vera til egna jarðarferð For at give Transporten Udseende af, at den er bestemt til at bygge en ny Lejr, skulde Ingeniør Zucker, der har været med til at bygge Theresienstadt op, og som var en udmærket Administrator, med. Han var vellidt, og hans Deltagelse i Transporten virkede noget beroligende. Zucker skulde selv vælge sine intimeste Medarbejdere, og de skulde være ham behjælpelige med at bygge den nye Ghetto op. Et frygteligt og hjerteskerende Syn, disse vandrede “Lig”, apatiske, selvopgivende. I 24 Timer varede “Folkvandringen” ind til “Hamburg”. I tre Døgn maatte de imidlertid vente i Kaserne, indtil de kunde komme af Sted.

Kasernen var som en Myretue, og der var noget hvileløst over disse Mennesker. I tre Døgn ventede de paa Kreaturvogne, der var forsinket paa Grund af Militærtransporter. I tre Døgn levede disse 5.000 Mænd stuvet sammen som Sild i Tønder. Endelig kom Toget. Saa rejste de, og Hustruerne og Mødrene blev tilbage, dybt fortvivlede.

Men endnu før denne Transport var afgaaet, for-

svandt Dr. Epstein bag Kommandanturens Mure. Hans Hustru fik Ordre til tre Gange om Dagen at sende Mad ind til ham og hver Uge Undertøj. Alt blev afleveret ved Porten. Dette fortsatte i fire Uger. Fru Epstein fik aldrig en brugt Tallerken eller noget snavset Tøj tilbage. Baade Fru Epstein selv og alle Dr. Epsteins Medarbejdere og Venner kom med i Transporten i Oktober. Hvad der skete med Dr. Epstein, ved man ikke. Nogle mente at vide, at han kom til “Kleine Festung”, hvor han “døde”, andre mener, at han kom til Auschwitz.

Vi fik aldrig opklaret, hvorfor Tyskerne saa sig foranlediget til at gaa saa haardt frem mod Epstein. Selv om den Tale, han holdt som Indledning til den jødiske Nytaarsfest, var modig, saa blev den dog holdt i forsigtige Vendinger. Men Epsteins Forgænger, Dr. Edelstein, havde jo lidt samme Skæbne, og saa at sige alle, der var blevet tvunget til at arbejde sammen med Tyskerne, kom i Gaskamrene. Det var Tyskernes Metode: de aflivede alle, der vidste for meget om deres Meriter.

Nú kundu konur og børn sleppa aftaná monnunum Dagen efter Transportens Afgang kom der en ny Be-

kendtgørelse. De Kvinder, der med deres Børn ønsker at rejse efter deres Mænd, faar Tilladelse dertil. Men der maa mindst være 1.000 Personer, der vil rejse. Mægtig Begejstring blandt Kvinderne og Storm paa Meldekontolet. I Løbet af to-tre Timer har omtrent 400 Kvinder og Børn faaet deres Rejselegitimation. Pludseligt ebber Strømmen ud. Noget har udbredt det Rygte, at Hustruerne dog ikke kommer til deres Mænd. Den, der udbredte dette Rygte, maa have kendt Værdien af Tyskernes Løfte. Men han har dog forregnet sig og har ikke taget Tyskernes Mentalitet i Betragtning. I Bekendtgørelsen hed det: 1.000 skal med. Saa maa de 1.000 være til Stede. Og kommer de ikke frivilligt, saa bliver de tvangsudskrevet. De blev tvangsudskrevet. Og de rejste efter deres Mænd. De saa aldrig deres Mænd. Vi har i øvrigt aldrig mere hørt hverken fra Mændene eller fra Kvindernes Transport. I Løbet af de følgende fem uger afgik der med to, tre Dages Mellemrum yderligere fem Transporter. Med den sidste Transport gik W-Transporten: alle Medlemmer af Raadet, paa nær tre, maatte efter “Weisung” med. Man hørte aldrig mere fra dem. De er blandt de 6 millioner!

Einki fólk eftir 25-30.000 Personer, Mænd, Kvinder og Børn, blev i disse Transporter ført til Tilintetgørelseslejr.

Theresienstadt havde nu kun 11-12.000 Beboere; hele Husblokke stod tomme, Børnehjemmene, som tidligere gav Genlyd af glade Børns Larmen, stod tavse. Produktionen og Administrationen var lammet. Ambulancer og Hospitaler manglede Læger og Sygeplejersker, Garderne var som uddøde. Stemningen var uhyggelig.

Hele Administrationen maatte lægges om og forenkles. Paa Kontorer, hvor der hidtil havde været 30-40 Personer beskæftiget, sad nu en eller to. Værksteder med 50-60 Arbejdere maatte nu nøjes med 5-6. Kun “Glimmerpalterei” var i fuld Gang. Her var Kvinderne beskyttet. Det var et tysk Foretagende og hørte til Krigsmaskineriet; dette maatte ikke berøres. Mange af disse Kvinder var ulykkelige, thi Beskyttelsen blev ikke ført over paa deres Paarørende. Mænd og Børn kom med i Transporterne, og Hustruerne og Mødrene maatte fortvivlet fortsætte deres opslidende og nervepirrende Arbejde.

Et nyt Ældersraad blev dannet. Dr. B. Murmelstein blev Judenälteste. Raadet bestod nu af fem Medlemmer: Rabbiner Dr. Leo Bäck fra Berlin, Professor Meyers fra Holland, Justitsminister Meissner fra Prag, Hofrat Dr. Klang fra Wien og mig.

Hver af os havde sin egen Ressort; Forsorg, Produktion, Retsvæsen, Arvesager og Kultusvæsen.

Trúarlív seinastu tíðina Religionsøvelse blev nu frigivet. Jeg indrettede i et Rum i “Magdeburg” et Bedelokale, hvor der blev afholdt Gudstjeneste hver Dag. Jeg foretog her Konfirmation af de Drengene, der fyldte tretten Aar. Her foretog jeg ogsaa enkelte Vielser af Danske efter det Ritual, vi er vant til i Krystalgade (danska synagogan). Arbejdet i Kultusvæsenet blev meget hurtigt udvidet. Der kom nemlig nye Transporter til Theresientadt, deriblandt

Tekning sum kallast: Deportati3n til eitt 3kent stað.

4-5000 halv-, kvart- og ottendedels Jøder, d.v.s. Kristne. De faldt som Ofre for Hitlers Racesvindel og blev deporteret til Theresienstadt. De var om muligt endnu ulykkeligere end vi Fuldblodsjøder. Vi vidste i det mindste, hvorfor vi led, men disse nyankomne, hvoriblandt mange gode Kristne, som ganske vist havde hjulpet Jøderne i deres Nød, de kunde ikke finde sig i dette meningsløse Overgreb. Men intet hjælp. De var stædige, naar de skulde paa Arbejde, men fra Ghettoen kunde de ikke befries. Her opstod da den Opgave at sørge for deres religiøse Behov, og med denne Opgave blev Kultusvæsenet betroet. I en Sal, der i gamle Dage benyttedes som Kino, indrettede jeg en Kirke for dem. Der blev sat Bestræbelser i Gang for at aabne den store, katolske Kirke paa Torvet, der i flere Aar havde staaet ubenyttet hen, men

Her koma jøðar til Theresienstadt og teir halda væl til standa.

der kunde ikke opnaas Tilladelse hertil. Der fandtes i Theresienstadt nogle protestantiske og katolske Lægprædikanter, som jeg knyttede til Kultusvæsenet. Disse fik Tilladelse til at afholde Gudstjeneste. Protestanterne havde i den sidste Tid en indviet Præst, der var kommet fra Holland, og som i Theresienstadt arbejdede som Brandmand. Om Søndagen og paa Helligdagene viede han sine Evner til Præstegerningen. Desuden blev

der i Aftentimerne holdt Bibellæsning og Øvelser i Salmesang.

Til Jul fik Børnene en Julefest, ligesom de jødiske Børn fik deres Chanukafest. Der blev uddelt gaver i Form af smaa Levnedsmiddelpakker. Ogsaa denne Side af min Virksomhed gav mig en stor Tilfredsstillelse.

Hesir trýggir Jakup Edelstein, P Eppstein og B Murmelstein vóru hvør eftir annan útnevndir at verða formenn fyri jødiska elstaráðnum, sum skipaðu dagliga lívið í Theresienstadt. Men so hvørt teir finga at vita ov nógv um nasistisku brotsverkini, vórðu teir fyribeindir.

SELIR TÚ skipa- ella bátaútgerð?

So er FF-blaðið einasti holli boðberin, sum fer umborð á skipini – umvegis reiðaríni – hvønn útgávudag.

Gerið eina skilagóða lýsingaravtalu við okkum.

Ringið tlf.
311569

Vit hava útgerðina

- Flóttrol
- Snurpunótir
- Botntrol
- Aliútgerð
- Rækjutrol
- Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Vit hava stórt úrval av reiðskapi til línuveiðu

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

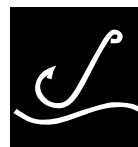
Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦vælkomin inn á gólvið

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík
Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík
Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

Dieseldýr

- hví og hvussu beina tey burtur?

Unicorn Biostop er eitt konsentrerað eiturevni, sum drepur bakteriar, soppar og ger í dieselolju.

Vatn kemur í allar oljutangar (dieselolja). Vætunøgðin veksur vegna kondens. Øll hydrokarbonvøra, ið verður leverað sum brennievni, hevur eina ávísa mongd av vatni frá høvuðsveitara til oljuveitara. Vatninnihaldið er uml. 50-100 ppm.

vatnið seg út og skapar eina vatnmongd á botninum í tanganum. Henda fasan er góð fyritleykt hjá mikroorganismum.

Tá ið bakteriar og soppar fara at grógva, er gróðurin ímillum vatnið og dieseloljuna.

Eftir einari stuttari tíð verður dieseloljan mettað av vatni, og sum frá líður skilir

Her eru bestu gróðrarlíkindi, og tað grør við miklari ferð. Massin skapar avfalls-evni, sum flóta runt í tanganum, samtíðis sum tað verða lög oman á hvørjum øðrum av livandi og deyðum bakteriarum á veggnum og í botninum.

Hesin massin kan føra til:

1. Filtrini tippast
2. Slit á pumpu og dysum
3. Mikrobiologisk tering

Testpinnar

Fyri at vita um tað eru dýr, soppar ella ger í dieseloljun, verður ein Dipslide (testpinnur) nýttur. Alt eftir hvussu nógv dieseloljan er infiserað, verður Unicorn Biostop doserað.

Vilt tú vita meir, so ring 555200.

FØROYA OLJUSØLA Sp/f

Sívarsvegur 4
FO-188 Hoyvík
Tlf. 355200, Faks 355201, Fartlf. 555200
E-mail: oljusola@oljusola.com

OLJUSØLA

Týski jødin Ralf: Varð doyptur av Martin Niemøller

Fyri trimum árum síðani var eg á landsfundi hjá Norska Sjómannasambandinum, og har hitti eg Ralf Stahlke. Sum so nógvir aðrir norðmenn hevði hann siglt saman við feroyingum. Hetta var heilt aftur í 1954 við einum norskum farmaskipi, sum æt "Knausen". Teir sigldu m.a. uppá Føroyingahavnina, júst tá hon varð útbygd til tað, sum vit seinni kenna hana - við stórum virkseimi - so væl føroyskum sum útlendskum.

Ralf var tá saman við fleiri feroyingum, sum hann nú aftur hevur havt samband við.

Ein av teimum var Olaf Ludvig, sum tá bert var 16 ára gamal. Olaf er í dag húruvognsførari í Havn.

Sum prátið gekk varð komið eftir, at Ralf var týskari. Hann er ættaður úr Berlin, og var føddur júst eina viku eftir, at Hitler tók/fekk valdið 30. januar 1933. Og her upplivdi Ralf eisini 12 ár seinni í Berlin samanbrotið av "túsundarárinum", har heimbyúr hansara varð bumbaður sundur og saman.

Seinni fór hann til Noregs, har hann kom at arbeiða hjá Sjómannasambandinum, og hevur virkað víða um bæði í Noregi og í útheiminum. Nú er hann farin frá við eftirløn eftir 35 árum í føstum starvi, men hann arbeiðir framvegis av og á, og hann var við á landsfundinum sum gestur.

Nú vit hava havt fleiri frásagnir um jødar undir krígunum, er søgan hjá Ralf eisini áhugaverd, hóast hon ikki er so dramatisk sum søgan hjá Ben Yami hjúnunum. Ralf kom til Noregs aftan á kríggjð í 1948 saman við einum bólki av børnum hjá jødisk/kristnum foreldrum. Mamma Ralf var jødi, og tað, sum bjargaði henni undan at verða fyribeind sum aðrir jødar, var, at hon var gift við einum kristnum manni.

Sum hini børnini í bólkinum fór Ralf aftur til Týsklands aftan á umrøddu vitjan. Men hann man hava dámt væl í Noregi, tí í 1951 kom hann aftur til Noregs, har hann seinni giftist við norskari kvinnu, sum hann tó skiltist frá seinni.

Umfatandi yrkisleið í Noregi hevur hann havt

Ralf Stahlke

eina umfatandi yrkisleið. Hann byrjaði at arbeiða á eini skipasmiðju. Men frá 1953-59 sigldi hann sum motormaður við norskum farmaskipum. Frá 1959-64 arbeiddi Ralf á eini skógvaverksmiðju. Men so fekk hann starv á uttanlandsdeildum hjá norska sjómannasambandinum. Í 1964 í Antwerpen, Belgia, í 1967 í Hamborg, og í 1971 fekk hann starv í New York, og frá 1974 til 1987 var hann í New Orleans, sum beint nú er mest sum horvin av landkortinum, og sum hann hevur skrivað eina serliga frásøgn um. Starvið í New Orleans fevndi eisini um Miami, sum er høvuðsstøðin hjá teimum mongu cruise skipunum, sum norðmenn eisini eiga. Men so hvørt sum norsk handilsflotin minkaði, vórðu fleiri av uttanlandsdeildunum hjá sjómannasambandinum niðurlagdar, og Ralf flutti aftur til Noregs. Fyrst kom hann til Trondheim, men í 1989 kom hann at arbeiða við høvuðsskrivstovuna í Oslo. Her var nóg mikið at gera, tí sjómannasambandið hevði 150 ymiskar sáttmálar við reiðarar.

Afturat hesum er sjó-

Dópsvátanin hjá Ralf, undirskrivað av Martin Niemøller.

Ralf varð sendur út á landið, har tað hóast alt var tryggari.

Mamma Ralf var - sum sagt - jødi, men hon slapp undan atsóknum. Frágreiðingin man hava verið tann, at hon var gift við einum kristnum týskara. Nasisman var annars náðileys, og sum høvuðsreglu var tað heilt ómøguligt hjá einum jøda at sleppa undan síni lagnu. Umvend- ing til kristindómin ella sjálvt til nasismu hjálptu einki.

Familjan hjá Ralf hevur helst verið bjargað av prioriteringini hjá Hitler. Fyrst skuldu tær reinu jødisku familjurnar fyrirbeinast, og tá komið varð til tær blandaðu, var tað við at vera ov seint, tí tá var bardagin við at vera liðugur. Hetta kom eisini fram í frásøgnini um seinastu tíðina í Theresienstadt hjá Honnu Ben Yami. Tað var ikki fyrr enn fram ímóti krígslokki, at teir blandaðu jødarnir komu higar.

Ralf greiðir eisini frá, at hann fekk innkalling til Hitler-jugend, men tá var alt ein ruðuleiki, og hann lat bert sum einki, og tað hendi ikki meira. Men hevði hann bert verið eitt sindur eldri, hevði hann neyvan sloppið undan at verið innkallaður til her-tænastu. Herurin var jú fyri ein stóran part mannaður við stórum smá- uga bumbingin frá teimum sameindu flogfør- um, har neyðugt var at leita sær skjól alla tíðina. Men hjá honum gjørdist hetta tó ikki so drúgt, tí

Doyptur av Martin Niemøller

Sambandið, ið Ralf hevði við tað sindri av fólki, sum vóru mótstøðumenn Hitlers, var at hann bleiv doyptur av Martin Niemøller, sum var ímyndin av kirkjuligu mótstøðuni ímóti Hitler.

Tað er hann, sum er kendur fyri hesa útsøgn:

"Tá ið nazistarnir tóku kommunistarnar, segði eg einki, tí at eg var ikki kommunistur. Tá ið teir tóku jødarnar, segði eg einki, tí eg var ikki jødi. So tóku teir fakfelagso- astarnar. Eg segði einki, tí at eg var ikki limur í nøkrum fakfelag. At enda tóku teir meg - men tá tordi eingin, at klúgva í tvey longur."

Við í søguni um nasismuna er eisini tann undir- brotligheit, sum kirkjan sum heild vísti Hitler. Nasisman førði seg fram frá byrjan sum eitt slag av kristiligum flokki, og tað vóru eisini mong, eisini á okkara leiðum, sum mettu Hitler sum eitt bolverk móti teirri gudleysu kom- munismuni og tí verji av kristindómi. Hesum gjørdi Hitler sær dælt av, hóast hann vanvirði kristindóm sum heild, men hann kundi brúka hann til sítt egna endamál.

Hetta hevði so við sær, at kirkjurnar í Týsklandi beinleiðis stuðlaðu Hitler og kirkjan gjørdist meira og meira nasistisk. Hetta varð m.a. gjørt við avtalu millum kirkjuna og stýrið um, at kirkjan skuldi varðveita sítt sjálvstýri, um hon helt seg frá verðs-

Martin Niemøller, 1892-1984, ein tann fremsti andstøðingur hjá Hitler. Hann sat eisini í Dachau frá 1937-1945.

ligum viðurskiftum.

Hetta fekk kirkjan onga tækk fyri. Afturfyri royndi Hitler at oyðileggja kirkjuna við at taka valdið á henni, so hon kom at tæna hansara poltikki. Sjálvt vígsluritalið varð broytt soleiðis, at tá brúðarparið fekk teir vanligu spurningarnar um tey vildi liva saman til deyðin skilti tey sundur, skuldi svarið vera: "Ja, Heil Hitler!"

Hetta førði til andstöðu frá øðrum bólkum í kirkjunum. Ein tann kendasti innan andstöðuna var protestantiski presturin Martin Niemøller, 1892-1984. Hann var kavbátaskipari undir 1. heimsbardaga. Onkur hevur gitt, at hann var við til at skjóta føroysku sluppurnar niður á bankanum í 1916, men helst man hetta bert vera git- ingar.

Hann las gudfrøði, og gjørdist í 1931 prestur í Berlin. Hann var í andstöðu til Hitler saman við øðrum frá byrjan og stovnaði í 1933, sama árið sum Hitler fekk valdið, Játtanarkirkjuna, og í sínum prædikum vendi hann sær harðliga ímóti nasistiska politikkinum. Ein av hansara kirkjuligu handlingum var at doyða Ralf tann 13. februar 1933, sum dópsbrævið, sum vit kunnu

endugeva, vísir. Niemøller noktaði at samstarva við tær kirkjuligu nevndirnar og ráðini, sum nasistiska stýrið setti. Hann vildi ikki medvirka til, at hesar á henda hátt fingur eftirlit við kirkjunum.

Hetta fekk sjálvsagt avleiðingar, tí í 1937 varð hann settur í Dachau KZ-leguna. Hetta var sama lega, sum pápi Honnu Ben Yami, varð settur í. Somu lagnu fingur onnur kirkjufólk, sum mutaðu ímóti nasismuni. Men Niemøller sat í Dachau inntil kríggið var av. Nasistarnir hava tó ikki tora at beint fyri honum.

Aftaná kríggið gjørdist hann virkin í arbeiðinum fyri trúarfrælsi og fyri kirkjuligum samstarvi og er ein tann kendasti kirkjumaður yvirhøvur.

Á ferð í miðeystri Ralf er framvegis sera virkin. Í vár var hann á rundferð í miðeystri saman við øðrum. Ferðin gekk til Jordan, Libanon, Sýria, Turkaland, Irak og Iran. Ein ferðaleið sum ikki er heilt vanlig. Her fekst beinleiðis innlit í mong viðurskipti, sum vit onnur bert hoyra um í tíðindunum.

Her skal bert verða nevnt eitt dømi úr hansara ferðafrágreiðing, og tað er frá vitjanini í Sabra og Chatillalegunum, sum gjørdust sera kendur fyri nøkrum árum síðan, tá ein hópur av íbúgvunum vórðu dripnir. Verandi forsætismálaráðharri í Ísrael Sharon fekk annars ábyrgdina fyri hesa massakru. Ralf skrivur:

De fleste indbyggere en flygtninge i 2.3. og delvis 4. generation. Men vi møtte også noen gamle mennesker som fortsatt hadde nøglen til huset de måtte forlate i 1948. Selv om mange palestinere har bosatt sig i Europa, Nord- og Sydamerika og noen arabiske land, er der i dag flere bosat i diverse flygtningelejre enn det oprindelige antall, som forlot sine hjemsteder. Alle håper at kunne vende hjem til sine oprindelige hjemsteder. Henvi- visning til, at Finland måtte bosette de, som blev fordevet fra Karelen, at Tyskland, som mistet 1/3 af sit territorium til Polen, og måtte bosette alle millioner derfra samt det tidligere Tjekkosllovakiet, vekket liten interesse. Man kunne ikke forstå, at det skulle være et problem for Israel å la dem vende tilbake til hjemstedene. De henviste til, at man før opprettelsen af Israel i de steder, der det fantes både kristne, jøder og muslimer, levet sammen i fred og var sammen om at fejre hverandres helligdager.

Tað er skilligt, at fyri at kunna gera eina greiða meting av einum máli, er neyðugt at hoyra øll sjónarmið. Og tá sæst eisini greitt, at spurningarnir eru als ikki einfaldir, sum teir ofta verða gjørdir til. Kanska fara vit seinni at kunna koma aftur til hesa ferðafrásøgnina hjá Ralf.

norden

Nordplus Mál

Stuðul frá Nordplus - Mál

Nordplus Mál skal menna málfatanina og málfelagsskapin millum norðurlondini og styrkja altjóða støðuna hjá málunum.

Nordplus Mál er ein skipan, sum er ætlað at vísa á týðningin av, at tey norðurlendsku málini verða styrkt, soleiðis at norðurlendskt samstarv eisini í framtíðini verður á norðurlendskum málum.

Stovnar, feløg og persónar kunnu søkja um stuðul til tiltøk og verkætlanir, sum fremja fatanina av norðurlendskum málum, styrkja kunnleikan um norðurlendsku málini, fremja ein demokratiskan málpolitikk í Norðurlondum og styrkja støðuna hjá norðurlendsku málunum í Norðurlondum og uttan fyri Norðurlond.

Stuðul verður latin til hesi endamál:

- Skeið og ráðstevnur
- Gransking og kanning
- Orðabóka- og terminologiarbeiðið
- Undirvísingartilfar og útgávur
- Máltøkni verkætlanir
- Uppbygging av netverkum við denti á mál og á upplýsingararbeiðið

Umsóknarfreistin til Nordplus Mál er 17. oktober 2005, 1. februar og 15. oktober 2006

Umsóknarfreistirnar til hinar fyra Nordplus-skipanirnar eru:

Nordplus Vaksin - Umsóknarfreistir: 1. oktober 2005, 1. mars og 1. oktober 2006

Nordplus Granni - Umsóknarfreistir: 1. februar 2006

Nordplus - Umsóknarfreistir: 1. februar 2006

Nordplus Junior - Umsóknarfreistir: 15. mars 2006

Meiri fæst at vita á www.ciriusonline.dk ella hjá Altjóða Skristovuni í Tórshavn. Tlf. 322065 e-mail: ask@ask.fo - www.ask.fo

norden

Nordplus Vaksin

Stuðul frá Nordplus - Vaksin

Nordplus vaksin er ætlað at menna samstarvið fyri fólksliga upplýsing og undirvísing av vaksnum.

Stuðul verður veittur til flytføris- og samstarvsverkætlanir, sum kunnu menna nýggj hugskot, háttaløg (metodur), tilfeingi, partar av skeiðum o.t.l. Bæði luttakarar og lærarar kunnu vera við í samstarvinum. Harafturat verður stuðul veittur til at kunna um royndir hjá hvørjum øðrum, til kortlegging og útgreining av ávísam økjum og til at byggja nýggj netverk upp.

· Stuðul kann td. vera veittur til fyrireikingar til verkætlanir at fyrireika vitjan hjá undirvísarum og øðrum við ábyrgd fyri frálæru.

· Stuðul kann vera veittur til uppihald í samband við eftirútbúgving, lestur ella undirvísing hjá lærarum og øðrum.

· Skifti millum luttakarar í fólkaupplýsing og í undirvísing fyri vaksin

Umsóknarfreistin til Nordplus Vaksin er 1. oktober 2005, 1. mars og 1. oktober 2006

Umsóknarfreistirnar til hinar fyra Nordplus-skipanirnar eru:

Nordplus Junior - Umsóknarfreistir: 15. mars 2006

Nordplus Granni - Umsóknarfreistir: 1. februar 2006

Nordplus Mál - Umsóknarfreistir: 17. oktober 2005, 1. februar og 15. oktober 2006

Nordplus - Umsóknarfreistir: 1. februar 2006

Meiri fæst at vita á www.ciriusonline.dk ella hjá Altjóða Skristovuni í Tórshavn. Tlf. 322065 - t-post: ask@ask.fo - www.ask.fo

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

SKIPSTIMBUR & APTERING

Vit átaka okkum alt arbeiði innan skipstimbur og aptering, so sum nýggja messu, brúgv ella lugar.

Sp/f Skipstimbur og aptering

v/Jón Jacobsen · FO-470 Eiði · Tlf: 22 23 86

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

Býurin New Orleans er m.a. kendur fyrri síni karnival.

Frágreiðing um New Orleans

Vit hava aðra staðni í blaðnum frásøgn frá og um Ralf Stahlke. M.a. hevur hann eisini arbeitt í New Orleans, sum er kendur frá vatnflóðini, sum vit hava hoyrt so nógv um. Hann hevur givið okkum eina frágreiðing um býin, soleiðis sum hann minnst hann, og halda vit hesa frásøgn vera av áhuga hjá okkara lesarum

New Orleans er jo en ganske spesiell by. En kan jo si at har man sett én amerikansk by, så har man sett alle, men NOLA (N. Orl. Louisiana) og San Francisco er noe for seg selv. Selve byen er ikke så stor og Orleans Parish består av byen og noen sump-områder i øst. (Det som i de andre stater kalles county, kalles parish i Louisiana). Innbyggertallet har gått stadig nedover. Fra 570.445 i 1950 til 484.674 i 2000 og 473.681 i 2002. Rett vest for byen ligger Metairie, der vi bodde de første 1½ år med 146.136 innbyggere, så kommer Kenner, der flyplassen ligger, med 70.502 innbyggere og så kommer "The River Parishes": St. Charles, St. John og St. James. Vanligvis danner elver en grense. Men her ligger kommunene på begge sider av Mississippi.

Selve bostedet i Metairie var veldig pent, men det var ikke noe sted å gå til fots derfra, da alle butikker lå på motsatt side av motorveien, og kona ikke kjørte bil. Vi kjøpte da hus i LaPlace i St. John Parish. I kolonien var det til slutt 65 hus, vi var vel kanskje det 10. hus som ble satt opp, og var første hus i vår gate. En blindgate, men bare 10 minutter å gå til butikker m.m. Dette lå 50 km fra kontoret og sentrum i

byen. Etter at kontoret, hjå norske sjømannsambandinum (og Scandinavian Shipping Office) i byen ble stengt, hadde jeg kontoret hjemme. Jeg dekket jo hele elva fra Baton Rouge til munningen. Det var som å sitte i Oslo og dekke Oslofjorden til svenskegensen i den ene retningen og til Skien/Porsgrunn andre retningen. Jeg kjørte 40.000 km opp og ned langs elva i året. Verdens største havn (i lastemengde) er for øvrig "Port of South Louisiana", som svært få har hørt om, og som hadde kontoret i LaPlace. LaPlace hadde bare ett trafikklys på min tid, men nå er det blitt noen flere, og det har nå over 27.000 innbyggere.

Selve New Orleans gamle bydel "French Quarter" ligger jo "high and dry", og var ikke mye plaget av oversvømmelser, da den jo var anlagt på et tidsrom, før det var noe som heter diker. Men mesteparten av byen ligger jo langt dypere. Det er lett å se når man kjører over brua, at elva ligger mye høyere enn byen, avhengig av vannstanden i elva.

Karnival

New Orleans er jo blant annet kjent for sine Karneval-festiviteter (Mardi Gras). Vi var nede i sentrum, og det var artig å se, men i grunnen litt skuf-

fende. I Hamburg så vi på TV karnevalsfestivitene i de vest- og sør-tyske byer med opptog der man fleipet med politikerne, og "Bytte-talerne" i de innendørstilstelningene. I NOLA har man flere karneval "Krews" (korrekt skrevet). Disse bygger svære "floats", det vil si vogner som bliver trukket av traktorer, eller store lastebiler. Det ligger mye arbeid å bygge disse. De som er ombord i disse floats er utkledd og så kaster de ut "trinkets", det vil si kjeder av glassperler, "doubloons" (mynter av aluminium), osv. Og voksne folk slåss om å få tak i disse. Disse "parades" med slika "floats" er meget lange, og i de trange gatene i NOLA bliver det trangt om plassen. Året etter ble vi i Metairie, der de brede hovedgatene var avstengt for all annen trafikk, og man kunne spase-re gatelangs og se både på flåteparadene og publikumet som også ofte er utkledd.

Kunnu vanliga rógva í gøtunum

Som nevnt ligger mye av byen under vann og alt regnvann må pumpes bort. Regner det noe lengre enn vanlig, så kan man ro i gatene. Jeg har fremdeles bilder, der vannet sto helt inn til trappe på sjømannskirken.

"Superdomen", der de

som ikke hadde bil og ikke råd til buss, søkte tilflukt, er jo meget solid, men når likevel taket lekker og både strøm og vann bliver borte med 20.000 mennesker i over 30 graders varme, kan man lett forestille seg situasjonen.

Er det noe, man er opp-tatt af, så er det faren for hurrikan. Når en slik nærmer seg vises nesten ikke annet på TV. Og den scenen med at dikene ryker har jo vært øvet på, og NOLAs - for øvrig eneste - avis "Times Picayune", hadde for flere år siden beskrevet nøyaktig hva som vil skje i slikt tilfelle.

Hevur partapolitikkur verið uppi í?

Det er helt ubegripelig, at man ikke var bedre forberedt fra delstatens side. Man har jo tre-delings kommune - delstat - føderale stat. De føderale myndigheter (eller Bush) kan ikke si til delstaten at "dere skal gjøre slik og slik". Delstaten må anmode de føderale myndigheter om hjelp. Hvor vidt det bare er traghet eller - som noen hevder - at den demokratiske guvernøren ville drøye lengst mulig med råbe om hjelp fra de føderale for ikke republikaneren Bush noe gratis-reklame, det vet jeg ikke.

Vit takka Ralf fyrri frásøgnina.

Veruliga rík, ella bara rík

"Tann, sum elskar pening, verður ikki mettur av peningi, og tann, sum elskar ríkidømi, fær einki í úrtøku. Eisini hetta er fáfongd." Præd. 5,9

Vit í vesturheiminum eru øll meiri og minni rík, í øllum forðum í mun til mong í t.d. Afrika og í Asia. Vandin fyrri, at hjørtuni verða gripin av peningi og tímiligum virðum og gerast "materialistar", er tí stóru.

Tann, sum elskar pening, sum hugsar nógv um pening, og sum bara dugir at síggja virði í tí, sum kann gerast um til pening ella metast í peningi, verður ongantíð mettur av peningi.

Peningur og ríkidømi hava eini øðilig evni til at tøla bæði rík og fátæk, kristin og heiðin. Tey ríku standa í vanda fyrri at gerast hugmóðig, stolt, sjálglað, ótakksom.... "yvirklassa-menniskju", sum hava ráð til "alt", tey ynskja sær. Vandin fyrri at koma at síggja niður á hini, sum ikki eru rík, er eisini til staðar, tí ríkidømi gevur ofta "status" í samfelaginum. Hóast nærum "alt" fæst fyrri pening, so kann ríkidømi eisini geva stúran og svøvnleysar nætur, tí tað má ikki minka ella gleppa av hond-um.

Har ríkidømi verður gripurin í lívinum, kemur hjartað at verða gripið av ríkidøminum.

Hesi eru bara rík - tímiliga rík. Biblían kallar tað fáfongd.

Tey fátæku standa í vanda fyrri at lítisvirða lív sítt, viðurskifti síni, arbeiðið sítt, ognir sínar....um tey samanbera seg við tey ríku. Tey kunnu koma at liva í dreyminum og í tráaninni eftir at gerast rík, fáa eitt vællønt arbeiði....tí tá gerast tey eydnurík, glað og finna meiningina við lívinum - halda tey. Eisini hetta er fáfongd.

Gud vil, at vit síggja lívið, evni, ognir, velferðina.... sum gávur frá honum, ið skulu móttakast og umsitast við tøk og ábyrgd bæði fyrri Gudi og næstanum..

"Allur skapningur Guds er góður... tá ið tað verður tikið ímóti við takksemi" 1. Tim. 4,4. Takksemi fœðir nøgdsemi og gleði.

Gud vil, at ríkidømi skal møtast og umsitast við eyðmýkt, so álitid og tryggleikin í lívi og deyða ikki verður bygt á forgongiligt ríkidømi, men á Guds ríkidømi og náði í Kristi. Gud vil eisini, at ríkidømi skal umsitast við gevarasinni, tí tað eru mong tørvandi, bæði handaliga og andaliga.

Rík, veruliga rík, eru tey, ið hava Jesus sum sítt ríkidømi, sum sín hjartans grip og sum sítt álit. Eftir deyðan var Lasarus ríkar enn ríkimaður.

Er og verður Jesus títt sanna ríkidømi, ert tú ríkur her og nú - og um ævir.

Til útróðrarmannin

Frysti og kølirúm

Ringið og fá eitt óbindandi tilboð

pf Klement Petersen

Heiðavegur 60 · FO-600 Saltangará
Tel: 447560 · Fax: 448460 · www.klementpetersen.fo

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Føroye Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust
og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Fiskivinnuskúlin í Vestmanna

Skeið í innaneftirliti og matvørutrygd

Skipað verður fyri skeiði í »Innaneftirliti og Matvørutrygd«. Skeiðið er í trimum eindum.

■ Eind 1: Heilsufrøðilig viðurskifti	■ 3. og 4. oktober 2005
■ Eind 2: Innaneftirlitið í praksis	■ 17. og 18. oktober 2005
■ Eind 3: Matvørutrygd, umheimurin og framtíðin	■ 31. okt. og 1. nov. 2005

Málbólkur: Stjórar, góðskuleiðarar, formenn og starvsfólk annars, ið hava ein virknan leiklut í innaneftirlitsarbeiðinum og framleiðsluni á fiskavirkjum á sjógvi og landi og aðrari matvørufarmleiðslu.

Skeiðshaldarar: Drós í Ólavsstovu, Jákup Mørkøre og gestaundirvísarar

Stað: Hotel Føroyar í Havn, allar dagar kl. 8.00 - 17.00

Skeiðskostnaður: Kr. 10.500, sum verður kravt inn undan skeiðinum (matur og tilfar er íroknað).

Endamál: Økja um lutakarans vitan um innaneftirlit og matvørutrygd við dynamiskum og aktivum frálæruhátti, har mál verða lýst og viðgjørð úr ymiskum sjónarhornum. Lutakarar verða førir fyri sjálvir at loysa spurningar viðvíkjandi innaneftirliti og matvørutrygd.

Innihald: Smáverulívfrøði, framleiðsluumhvørvi, reingerð, sjálvrækt, vandamálsgreining, góðskuskøðan, skjalastýring, uppbygging og viðlíkahald av innaneftirliti.

Uppfylgjing: Møguleiki fyri uppfylgjing og hjálp á staðnum eftir lokið skeið er íroknað skeiðsgjaldið.

Freistin at boða frá luttøku er **27. september 2005**. Tilmelding fer fram á heimasíðuni hjá Fiskivinnuskúlanum: www.fiskvest.fo. Til ber eisini at senda ella faxes okkum innskrivingarseðilin niðanfyri. **Tilmeldingin er bindandi.** Skeiðið er treytað av nóg stórarri undirtøku.

FISKIVINNUSKÚLIN

Postrúm 96
350 Vestmanna
Tlf. 424 573
Fax 424 428
www.fiskvest.fo
fiskvest@fiskvest.fo

Innskrivingarseðil til skeið í innaneftirliti og matvørutrygd

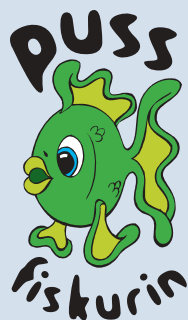
Eftirnavn:	Føðingardagur:
Fornavn:	Starv/arbeiðspláss:
Gøta:	Tlf. arbeiði:
Postnr./stað:	Tlf. heima:
Teldupostur:	Gjaldari:

Gerst haldari fyri bert 200 krónur um árið

Vit ótaka okkum at gera lýsingar fyri virkir og einstaklingar uttan meirkostnað fyri lýsaran
Hvort tú bostu lýsingarvølluna - blaðið verður sátt eittum vísingartíðingum

Lýsingar
Tlf: 311569

Blondinur

Ein blondina sigur við eina aðra:

- Hvát er longri vekk, London ella mánin?
- Hin sigur:
- Ja, hvat heldur tú
- sært tú kanska London herfrá?

Blondinan sigur við vinkonuna:

- Dugur maðurin hjá tær at gera mat?
- Gera mat? Nei, hann dugir ikki ein gang at gera te um morgunin. Eg má kóka vatni um kvøldið, so hann bara skal hita tað um morgunin.

Hvát gavst tú vermóðir tíni í føðingardagsgávu?

- Ein Jaguar!
- Tað má eg siga, tað var ein flott gáva. Var hann ikki dýrur?
- Jú, men pengarnir eru væl útgivnir, hann hevur longu bitið hana tvær ferðir.

Ein kollfirðingur kemur inn á eina fína matstovu í berari undirtroyggju, men verður steðgaður av tænararum:

- Tú kanst ikki koma inn her uttan klæðning.
- Tað skilji eg ikki. Tað stendur "No smoking" á skeltinum har.

Hjá læknanum

- Eg ætlaði at fáa eina recept uppá nakrar sovitablettir til konuna.
- Tað kann eg ikki bara geva tær uttan nakað. Hvát er galið við henni?
- Hon er vakin!

So lítil er verðin:

Svenskir feðgar avmyndaðu føroyskan langabba og langabbadóttir við 57 ára millumbili

Tann 6. august í ár giftist Katrin Johansen úr Havn. Hon er kend sum fleirfaldur heimsmeistari í svimjing fyri brekað. Á eini av síni svimjiferðum kom hon at kenna tann svenska Mats Brisenfeldt, og nú giftust tey í Malmö í Svøríki. Beiggi Mats hevði høyrð um ein frálíkan brúðleypsgrafur og bað um tíð og fotografurin fekk uppspurt, at brúðurin var føroysk. Tey mæta so upp saman við Elmu, sum er mamma Katrin. Tá tey koma, er pápi fotografurin eisini til staðar. Hann fortaldi, at hann í 1948 hevði verið í Føroyum við einum svenskum herskipi. Tá hevði hann tikið nakað nógvar myndir, og hann hevði tvær við sær at vísa fram. Elma hvøkkur við, tá hon sær aðra myndina, tí tað er abbi hennara, sum er á myndini. Hervið fekk Elma hesa frálíku myndina av tveimum gomlum havnarmonnum, sum hitta hvønn annan í Konradsbrekku og fáa sær eitt prát.

Abbi Elmu er maðurin við fiskateggjuni. Hann hevur helst verið í Vágsbotni og keypt sær eitt kók til døgurða og er á veg heim til konuna, sum kanska er blivin eitt sindur ótolin um mannin, sum ikki kom heim aftur.

Abbin er Napoleon Joensen, vanliga kallaður Poli skómakarinn. Hann var ættadur av Selatrað, og kom sum ungur til Havnar at læra til skómakara hjá gamla Knút Petersen, skómakari. Tað endaði við, at hann giftist við Mallu, dóttir Knút, og tey búsettust í Konradsbrekku, har Poli eisini fekk skósmiðju í kjallaranum. Tey fingu fimm børn, Elis, Niels Juel, Petur, Elinu og Knút. Dreingirnir fingu seinni navnið Háberg. Og Petur var pápi Elmu og harvið abbi Katrin.

Poli var um 70 ár, tá hendan myndin er tikin, og hann doyði í 1957, meðan Malla doyði í 1970. Av børnunum livir bert Knút eftir.

Hin maðurin er Berint Gregoriussen. So ein kann

Mats og Katrin.

hugsa sær, at tá Poli kemur heim, spyr Malla eitt sindur stramm, hví hann er so seinur aftur. "Jú, eg hitti Berint". Myndin er ótrúliga góð. Tað sæst, at Poli er við at fortelja okkurt, og á andlitsbránum á Berint sæst, at hann er eitt sindur skeptiskur.

Poli var kendur sum eitt góðdýr. Tá hann umvældi skógvar, gjørdi hann fyrst skógvarn hjá teimum, sum ongar aðrar skógvar áttu at fara í. Og Poli fekk seg heldur ikki til at taka fullan prís frá hesum, sum eisini høvdu ringast ráð at gjalda. Hini, sum áttu aðrar skógvar at fara í og sum høvdu betri ráð at gjalda, kundu so bíða! Tað var altíð ein serligur hugni inni í verkstaðnum hjá Pola, sum dugdi væl at greiða frá, og her kom nógv fólk inn. M.a. fortaldi Poli huldusøgur. Kanska hevur tað verið ein slík, sum hann hevur fortalt Berint, og sum hann ikki rættuliga tekur fyri fult.

Men soleiðis vildi tað til, at fotografurin í Malmö í 2005 kom at taka brúðarmynd av langabbadóttir tann tilvildarlaga føroying, sum pápin av tilvild avmyndaði í 1948.

Tá vórðu aðrar myndir tiknar, og vit fara at royna at fáa fatur í teimum.

So er bert eftir at ynskja Katrin og Mats, sum eru búsett í Havn, hjartaliga tillukku við hjúnabandinum!

T.v. síggja vit langabba Katrin, Pola skómakarinn, som pápi brúðleypsgrafurin tók mynd av í 1948. T.h. Berint Gregoriussen. So lítil er verðin.